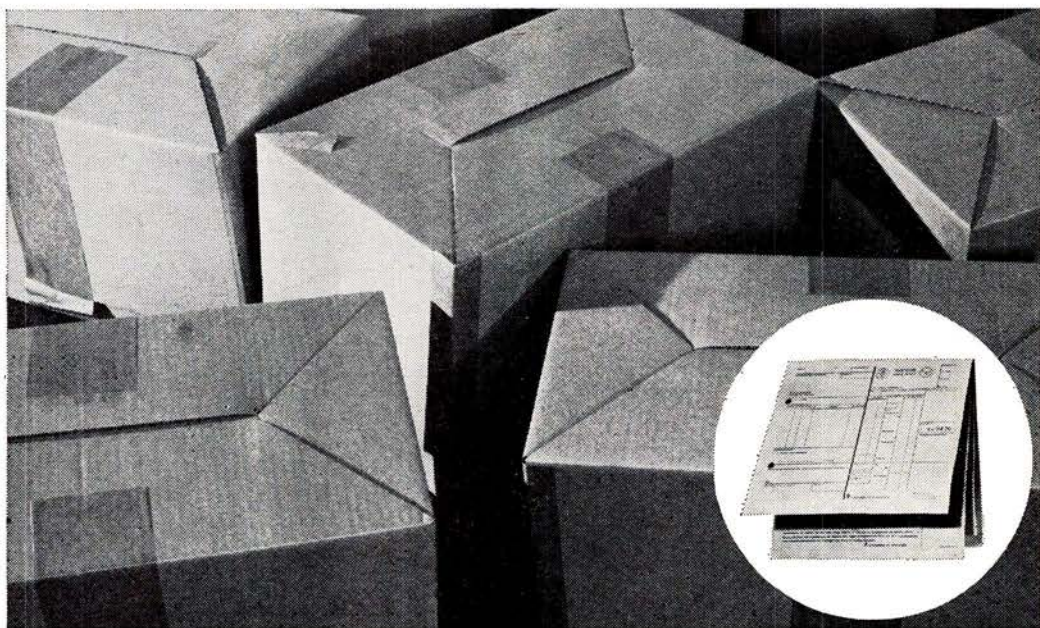

Jernbane-Bladet

hurtigt enkelt

PARAGONS FRAGTBREVSYSTEM

Forenklet udskrivning, idet alle bilag: Fragtbrev, kvittering etc. er samlet i ét sæt med indlagt CARBON-LET (éngangs-carbon) klar til brug.

Sættet kan udfyldes i én skrivning i hånden eller på skrivemaskine med tydelige og let læselige kopier gennem hele sættet.

Fortrykt nummerering giver sikkerhed og kontrol. Dette er af særlig stor betydning ved efterkravsforsendelser. PARAGON FRAGTBREVE kan ved gennemslagstryk forsynes med afsender, mærke og indholdsfortegnelse.

NØRREBROGADE 66-68
ÅBOULEVARDEN 70

2200 KØBENHAVN N
8000 ÅRHUS C

TLF.: (01) 39 33 22
TLF.: (06) 12 77 66

PARAGON A/S
SPECIALTRYKKERI FOR SYSTEMFORMULARER

27. ÅRGANG

9

SEPTEMBER 1970

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Bedre bolig gennem Deres Sparekasse

Lånegaranti: De er sikret lån til en ny og bedre bolig, når De i Deres Sparekasse i mindst 3 år regelmæssigt har sparet til bolig.

Landsgaranti: De kan flytte, hvor hen De vil. Sparekasser over hele landet er omfattet af Boligplanen.

Rådgivning: De har Sparekassernes erfarne medarbejdere til Deres rådighed - specialister i boligøkonomi.

4% ekstra: De kan få 4% skattefri ekstra-rente af staten, når De benytter Sparekassernes Boligplan.

Sparekassernes Boligplan gælder for alle overalt i Danmark

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement
16,50 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederati...

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

SEPTEMBER 1970

Økonomisk rådløshed	241
Månedens emner	242
Til læserne	242
Erindres det	242
Teknisk nyt	243
Månedens foto	243
I få linier	244
Nyt fra udenlandske baner	245
Et særpræget veteranloko	247
Ålholmbanen	249
Vidste De det?	250
Den sjællandske sydbane fylder 100 år ..	251
Fra dagbogen	257
Privatbanenyt	259
Rutebilnyt	259
Modeljernbane	261
Fotohobby	263
Fra klubberne	265
Dødsfald	265
Boghjørnet	267
Bagsiden	270

Stationære kompressorer

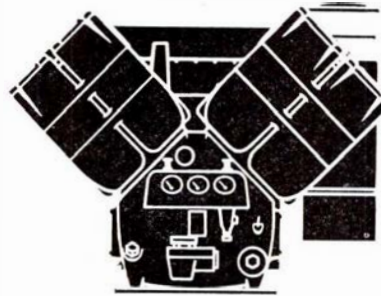
I 63 STØRRELSER

.... vandkølede eller luftkølede

Høj- eller lavtrykskompressorer

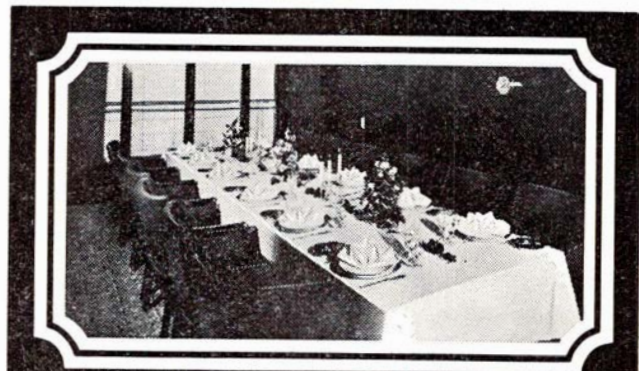
Stempel- eller skruekompressorer

Også oliefri kompressorer

Atlas Copco

ATLAS COPCO A/s, Valhøjs Allé 160, 2610 Rødovre . Tlf. (01) 70 55 11
Århus afd.: Grenåvej 339, 8240 Risskov . Tlf. (06) 17 63 44

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmø, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

Fjernskriver 100

Driftsikker og lydsvag fjernskriver, der anvendes af Post- og Telegrafvæsenet.

Indhent tilbud hos os, hvis De ønsker ekstra hulstrimmelperforator eller internt fjernskriveanlæg

Fjernskriver 200

Særlig egnet til datatransmission.

Kan arbejde med 4 gange normal fjernskriverhastighed: 200 Baud, (18,2 tegn/sec).

DANSK SIEMENS AKTIESELSKAB

BLEGDAMSVEJ 124 - 2100 KØBENHAVN Ø - TELEFON (01 76) TRIA 64 64 - TELEX 23 13
ÅRHUSKONTOR: ECKERSBERGSGADE 22 - 8000 ÅRHUS C - TLF. (06) 13 66 00 - TELEX 45 24

Økonomisk rådløshed

September causeri

DET ER agurketid på de store dagblade. En journalist på et sådant københavnsk blad fik tiden til at gå med at indsende en ansøgning om det ledige embede som leder af den kommercielle afdeling efter Poul Hjelt. 29 ansøgere fra det indbringende private erhverv, havde taget det påskønnelsesværdige initiativ til at ansøge om en plads i statens tjeneste. Men de havde ikke tænkt på, at der er noget, der hedder medansøger-lister. Men det havde vor gode journalist, for journalister er som regel skarpsindige. Skriverkarlen besværer sig over, at en ansøgerliste kan offentliggøres, og han er for resten blevet bakket op af folk fra statsbaneledelsen. Man kan jo ikke love folk fuld fortrolighed, og derefter ganske rolig udlevere dem. Det hele er en storm i et glas vand, for stort set er en medansøgerliste jo ret ligegyldig. Der er da plads til at dyrke andet end agurker på Rådhuspladsen.

b. j.

NÅR DER har været så meget kludder med udregning af folkepensionsbeløbene, vil det ikke undre nogen, når det vides, at loven om folkepension af 4. juni 1965 siden den blev vedtaget er ændret ved ikke mindre end 11 nye love, senest den 19. december 1969. Det vil heraf forstås, hvor svært det har været for de forskellige kontorer at finde ud af, hvad der skulle være det rigtige. Socialdirektoratet skriver: Vi trænger til en lovbekendtgørelse, så det vil være muligt uden for meget besvær at orientere sig om gældende lovbestemmelser på dette område. Dette ønske forventes opfyldt i nær fremtid, medens håbet om bestemmelser, *der umiddelbart kan forstås eller forklares, nok må udskydes til en uvis fremtid.*

DER ER snart ikke det, der nødvendiggør nedsættelse af et udvalg. Det nyeste er et 15 mands udvalg, der skal udarbejde og foreslå de retningslinier, hvorefter den offentlige annoncering i dagspressen skal foregå. Forstå nød-

vendigheden af et sådant udvalg, hvem der kan, og sådant et udvalg arbejder da ikke gratis for samfundet.

TRAFIKMINISTER Ove Guldberg har atter på sin sædvanlige fremsynede og optimistiske måde udtalt sig og denne gang om: »Arbejdsmarkedet frem mod år 2000«. Efter ministerens prognose, vil alle arbejdere i fremtiden blive funktionærer. Erhverv og beskæftigelse ved transport, salg, reklame, administration og service vil få en stadig stærkere placering, og forskellen mellem funktionærer og arbejdere vil forsvinde. Den væsentligste del af det nuværende funktionærbegreb vil komme til at gælde alle arbejdstagere. Arbejdstiden for et job vil blive nedsat til omkring 30 timer pr. uge, men der er dog sikkert også nogle, der vil få en arbejdsuge på 60 timer, fordi de kan nå to jobs. Mest realistisk var udtalelsen om en forøget ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet.

Månedens emner ...

Flytningen af Frederikshavn station

I 1943 vedtoges lov om flytning af Frederikshavn station, og i begyndelsen af 1950'erne udarbejdede DSB forslag til ombygning af stationen og til baneforlægningen, men projektet blev lagt på hylden, især af økonomiske grunde.

Stationsprojektet blev sidste år revideret, en ny sporplan blev vedtaget, og et teknikerudvalg med repræsentanter for vejdirektoratet, kommunen og DSB nåede til enighed om en ændret plan for baneforlægningen, så den tidligere planlagte underføring for Skagensvej nu er erstattet med en overføring.

Ekspropriationerne til omlægningen indledtes i vinter og vil stort set være afsluttede til september. Det er beregnet, at arbejdet vil koste ca. 35 mill. kr.

Jordarbejdet for størsteparten af baneforlægningen, hele vejarbejdet og to broer for henholdsvis Skagensvej og Fælledvej er udbudt i licitation. Senere kommer bl.a. ombygningen af stationen, etableringen af en gangtunnel ved Tværvej og et kystsikringsanlæg mod Kattegat.

Ny restauratør på Storebælt

Direktør Werner Schwartzlose har med virkning fra 30. september 1971, efter 23 års forløb, opsagt kontrakten som restauratør på storebæltsfærgerne. Samtidig blev forpagtningen af restaurationen »Halsskov Perlen« opsagt pr. 31. marts 1971.

Hestekøretøjer endnu

Forlængst har det været meddelt, at sidste hestekøretøj ved DSB godstransporter var kørt. Siden 1955 har DSB vognmand Jørgensen i Ålestrup foretaget udbringning af gods med hestekøretøj, og gør det stadig.

I år gav vognmanden hesten fire dages sommerferie, hvor den kom på græs. Selv tog han den trehulede varecykel i brug, og holdt dermed udbringningen i gang. Det må da være demokrati på arbejdspladsen!

DFDS passagerruter standses

Forenede Dampskibsselskabs mere end 100-årige passagerruter mellem København-Ålborg og Århus indstilles med udgangen af september. Årsagen siges at være ubillig konkurrence fra SAS og DSB, ingen billig spiritus ved anløb af Helsingborg, de to nye både for store til behovet, og ikke mindst den selvgjorte konkurrence med Molslinien.

Vogn på værksted

En dame med kørt til rejser mellem Århus og Skanderborg mistede på en rejse kortet i kupeen, hvor det var gledet ned mellem to sæder. Da det ikke var muligt at få kortet frem fra sit skjul, blev vognen sendt på værksted. Efter at sæderne var skilt fra hinanden, kom det for dagens lys igen.

Rødby Færge

Arbejdet med nødvendig oprensning af sejlbunden og havnebassinnet ved Rødby Færge, der vil koste ca. 5 mill. kr., ventes påbegyndt i efteråret.

TIL LÆSERNE

Til vore abonnenter!

Ved momsens indførelse i 1967, blev vort abonnement på kr. 15,00 pålagt de dengang gældende 10% moms, således at beløbet for årsabonnement blev kr. 16,50. Siden er momsen blevet forhøjet med 2½% hvilken forhøjelse vi troede vi kunne klare uden at forhøje totalbeløbet. Dette forsøg gik imidlertid ikke særligt godt, idet bladet i 1969 gav et mindre underskud.

Og nu er den ulyksalige moms igen forhøjet, og dette medfører at årsabonnementet fra og med oktober kvartal bliver på i alt kr. 18,00, moms inkluderet, altså 3/23 af kr. 18,00 (uha).

Vi håber at vore abonnenter vil se med milde øjne på denne beskedne

forhøjelse, og vi håber samtidig at forhøjelsen vil bringe balance i regnskab.

V. J.

KLAGEPROTOKOLLEN

Bernstorffsvej station

Det er en hård kritik *Villabyernes Blad* har fremsat om det nu snart afsluttede arbejde med tunnel- og sporomlægning ved Bernstorffvej station. Det afslører formentlig det grimme anlægsarbejde, der nogensinde er udført i Gentofte kommune, og selve arbejdet er udført i et ubegribeligt langsomt tempo.

ERINDRES DET ...

For 75 år siden ... 1895

Fremskridt. Banegårdene i Nykøbing Fl og Gedser er i disse dage blevet forsynet med ure på perronerne.

For 50 år siden ... september 1920

Skønt beliggenheden er ganske uegnet for patienterne, er der i Folketinget stemning for at indrette Vedsted jernbanestation og toldkammer til hospital for sindslidende.

Sydfynske jernbaner har i afvigte år haft et overskud på 900.000 kr. Året 1919 har ikke været uden uheld for banerne, idet togene i årets løb har overkørt og dræbt et barn og to voksne, en hest og 13 stk. hornkvæg – samt anstiftet en brand på et savværk, hvilket medførte, at jernbaneselskabet er blevet dømt til at betale 283.000 kr. i erstatning.

Fra den 6. september er der oprettet regelmæssig dampskibsforbindelse fra Fåborg til Sønderborg. Aftentoget fra København får forbindelse over Svendborg-Vesterskerning-Fåborg. Skibet ankommer til Sønderborg tidligt om morgenen. Skibene er postførende.

Sager angående misbrug af togenes nødbremse vil for eftertiden blive politisager og straffes med bøder på indtil 100 kr.

- også Deres plads står åben i

JERNBANE-HJEMMEVÆRNET

Alle oplysninger hos HJEMMEVÆRNET - Sorgenfri Slot - Lyngby - (01)87 59 81

2. årgang . . . september 1945

Der ankommer daglig 4000 tons kul med tog sydfra til Padborg, og der er afsendt 200 danske godsvogne til Polen, hvor de skal køre med koks fra koksværkerne til udskibning i Gdynia og Gdansk til Danmark, meddeles fra officiel side den 3. ds.

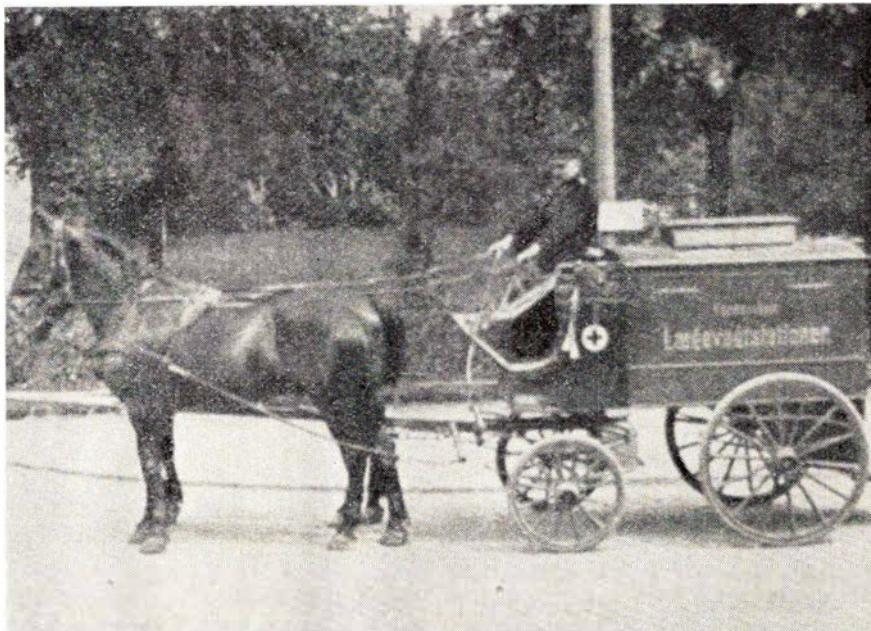
Den 20. ds. meddeles fra generaldirektoratet, at efter den nye svenske færge »Malmöhus« er taget i brug, vil ruten København-Malmö udelukkende blive besejlet af svenskerne – medens Helsingør-Helsingborg-ruten som hidtil besejles af danskerne.

Fra den 12. oktober indføres en ny udvidet køreplan, hvorved bl.a. fem lyntog atter kommer til at køre.

På et møde i trafikministeriet vedtages det at forhandle om en ændring i koncessionsbestemmelserne, hvorefter staten kan overtage Slangerupbanen for at omdanne den til en hurtigsporvogn fra Farum til Jarmers Plads, drevet af Københavns sporveje og NESA. Senere påregnes ombygning til S-bane og videreførelse til bycentret ad en tunnel følgende Nørrebrogade.

Redaktør af bladet »Nyt Signal«, portør J. C. Madsen, Langgade station, er ved forlig indgået på at betale en bod på 1000 kr., der indgår i Chr. IX understøttelsesfond, ved DSB. Madsen havde ansvaret for nogle i bladet optagne artikler, der var generende og ærekrænkende for ekspeditionssekretær V. P. Larsen, DSB generaldirektorat.

Kolding Sydbaner har for første gang i 25 år haft overskud på 640 kr. mod sidste års underskud på ca. 40.000 kroner.

Københavnsk ambulance 1900-1924

Billedet viser Københavns og Frederiksbergs ambulance til befordring af tilskadekomne i årene 1900-1924, hvor der på alle brandstationer var stillet en ambulance til rådighed af Foreningen af Lægevagtstationer. Ved udrykning blev ambulancerne betjent af brandvæsenets kuske og heste. Det fremgår

af billedet, at det var nogle flotte og rappe heste brandvæsenet havde. Under kuskens fodstykke sad en stor rund klokke, som kuskens fik til at ringe ved at træde på en fodpedal. Ringe er nu så meget sagt, for det blev kun til dim, dim, dim.

TEKNISK NYT

S-togs automatik

DSB har gennem DSI bestilt signal- og fjernstyringsanlæg for 72 mill. kr. til S-banerne. Automatikken skal gøre det muligt at sende tog med 90 sekunders mellemrum. Computere skal sikre at togene ikke indhenter hinanden.

Varde

Vi handler i . . .

ISMEJERIET

v/ Anna Nielsen

Jernbanegade 4 . Varde . Telf. 22 13 16

1. kl.s mejeriprodukter

Lækkert brød og kager

Øl og sodavand

To oaser på Københavns Hovedbanegård

HOVEDBANEGÅRDENS RESTAURANTER

KØBENHAVN
Telefon (01) 14 12 32

Preben H. Madsen
RESTAURANT - BAR - BISTRO - KONDITORI
KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED
Hurtigt - nemt - billigt

Nyt fra hele verden

Kulturfilm

Musikfilm

Farcer

Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

I FÅ LINIER

Højslev. – Fra 1. september indgår Højslev station i fjernstyringen Viborg-Skive-Struer. Samtidig nedsættes stationen til trinbræt.

Russisk træ. – Hvor utroligt det end lyder, skal der komme to russiske skibe med træ til Nykøbing Fl., hvor træet skal omlades i ca. 60 jernbanevogne, der via Gedser-Warnemünde skal sendes til Østtyskland.

For dårligt. – Holbæk-garden har for egen regning været på udflugt til Spanien. DSB havde ordnet rejsen, der blev betalt med 29.000 kr. Ved forsinket ankomst til Spanien, blev de snydt for et beløb på 3000 kr. de skulle have haft for en fjernsynsoptagelse. På hjemrejsen måtte de på grund af forsinkelser skifte tog fire gange. I Frankfurt var der bestilt og betalt for spising, men på grund af fire timers forsinkelse i toggangen, fik de ingen mad, så ud over nogle pol-

ser, fik de ingen mad på den 40 timer lange hjemtur.

Hundeattest. – Ved Bøjden-overfarten har man det problem, som ikke alle er klar over, at hunde, der kommer fra Fynssiden, skal have vaccinationsattest mod hundegalskab for at komme i land ved Fynshav.

Roskilde. – I forbindelse med det nye fjernstyringsanlægs ibrugtagen til september, vil perronerne på Roskilde station blive forsynet med 14 togviserskilte af samme type som de italienske på Kbhvn. H.

Korsør. – Jernbanerestaureringen på Korsør station er nedlagt, og efter nogen ombygning af lokalerne, har 12 togstewardesser fået togsalgstendepot her.

Turister snydes. – Fire medarbejdere ved Fyns Amts Avis foretog forklædte som engelske turister nogle færgeture på forskellige overfarter. Kun på den ene tur var alt OK. Serveringen var der intet steds noget i vejen med. Det var nær-

mest veksling af fremmed valuta, det var galt med.

For tidligt. – At rejsen går hurtigere end beregnet kan også være galt. Da fodboldpigerne kom tilbage til København fra VM i Italien, var det bekendtgjort at de ville ankomme kl. 23.25, men de kom allerede med toget kl. 20.07, og da var der ingen til at modtage dem.

Stena Linjen. – Mange danskere, der har været på ferie i det nordlige Jylland, har taget en dobbelttur med færgerne Frederikshavn-Göteborg, men de fleste har fortrudt det, på grund af de helt urimelige restaurationspriser. Kun billetterne er billige.

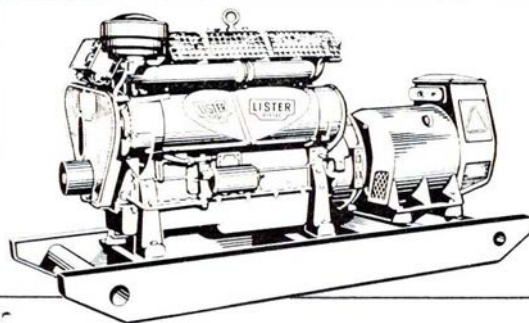
HH-overfarten. – Den 17. juli ventede 750 godsvogne i Hälsingborg på at blive overført. På den danske side var der en vognpukkel på 160 godsvogne.

Cykel- og gangstier. – Kulturministeriet har ansøgt finansudvalget om en bevilgning på 517.000 kr. til køb af 50 km af banestrækningen på den nedlagte Horsens-Bryrup-Silkeborg, til anlæg af cy-

NKKT LEDNINGER OG KABLER

GENERATORANLÆG

Leverandør til bl. a. Danske Statsbaner, Post- og Telegrafvæsenet, telefonselskaberne, Ministeriet for Grønland, Den kongelige grønlandske Handel, Fyrdirektoratet, Forsvaret, skibsværfterne, større entreprenørfirmaer, fjernvarmecentraler osv. Forlang nærmere oplysninger og prospekt!

PEDERSHAAB MASKINFABRIK A/S

9700 Brønderslev . Tlf. (08) 82 02 55 . Århus, Framlev
8462 pr. Harlev J . Tlf. (06) 18 51 11 Harlev 366
København, 2730 Herlev . Vesterlundvej 18 . Tlf. (01) 94 70 66

kel- og gangsti. De resterende 11 km af banen har museumsbanen Bryrup-Vrads købt.

Giv dig tid. – Det var oprindelig meningen, at resterne af den gamle Guldborgsundbro skulle være fjernet i sommer. DSB har nu besluttet, at arbejdet skal vente til næste sommer!

Odense. – Fra 1. september sælges der gangbare viktualier, brød m. m. ud af huset fra Quickbaren i banegårdens forhal indtil kl. 22. Varerne sælges til alm. butikspris.

Ud med ham. – 300 københavnske postbude krævede ved en demonstration, at deres formand gennem 20 år, skulle nedlægge sit hverv øjeblikkelig, fordi han i CO I, efter postbudenes mening, var gået med til for små penge for nattjeneste, søndagsbetaling m. m. Formanden nedlagde sit hverv straks.

Sønderport. – Stationen oplevede den 30. juli sin hidtil største trafikdag, hvor der med seks særtog ankom 5.000 grønne spejdere til den store korpslejr ved Hestbjerg.

Tønder H. – Endnu før der er truffet afgørelse om lukning af banen Tønder-Tinglev, blev fem af stationens underordnede personale fra 1. august forflyttet til andre tjenestesteder.

Lufthavne. – De vil få samme skæbne som privatbanerne har fået, siger gdr P. Hjelt.

Bagagevogne. – På perronerne i Korsør er nu anbragt 30 håndbagagevogne til gratis benyttelse for rejsende ved transport af bagage til og fra færgerne.

Roskilde. – Restauratøren på Kbhvn. H, Preben H. Madsen, har fra 1. august tilige overtaget banegårdsrestaureringen i Roskilde.

Øresundsbådene. – Den nye ventesal i toldbygningen i Havnegade er nu taget i brug. Der er her toiletter og billetkontrol ved indgangen til ventesalen.

Ny stigning. – Der har siden indsættelsen af færgen »Najaden« været en mærkbar stigning i passagertallet på Helsingborgoverfarten. Godsvognspuklerne på begge sider af overfarten er også ved at forsvinde.

Giv dig tid. – Flytningen af banegården i Frederikshavn blev vedtaget i folketinget i 1943, og i sommer er man kommet så småt i gang med arbejdet. Man har nu opdaget, at der ligger tre ejendomme i vejen ved gennemførsel af en ny vej!

Tunnelbanen. – Københavns nye sporvejsborgmester er modstander af, at Københavns tunnelbane bygges. Adskillige storbyer har begået store fejlinvesteringer i tunnelbaner, siger borgmesteren.

H-H overfarten. – Restaurationerne på færgerne, der hidtil har været drevet i forbindelse med »Sundkroen«s restaurations, overtages fra 1. november af restauratør G. Werdil. Det forudses, at der derefter bliver cafeteria-drift på alle færgerne.

NYT FRA UDENLANDSKE BANER

SJ mangler personale

SJ har ca. 2000 godsvogne, der ikke kan benyttes, da man ikke har personale til at vedligeholde dem. Gdr Lars Petterson vil ikke høre tale om antagelse af mere personale, da de 74 pct. af banernes udgifter går til lønninger.

Lokoet blev smeltet

NSB har oplevet, at et smalsporet loko, der skulle transporteres fra Bodø til østlandet for reparation, i stedet endte i en smelteovn. Vognen med lo-

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører

Søndergade 10-12 - 8000 Århus C
Telefon (06) 13 01 00

POUL STÆRMOSE

Landsretssagfører

Søndergade 15 - 8700 Horsens
Telefon (05) 62 53 88

ERIK DYNESEN

ADVOKAT

Torvet 6 - 8500 Grenå
Telefon (06) 32 14 33

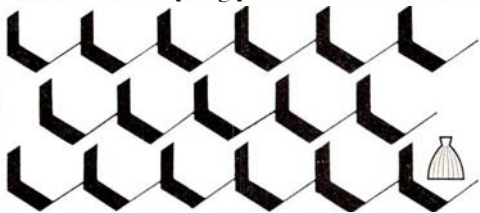
koet var kommet i et tog med skrotvogne, og lokoet endte samme vej som skrottet.

Klitt Ekspressen forsvinder

På øen Sild blev toggangen mellem Westerland og Hornum (sydlinien) indstillet kort før ferisesæsonens begyndelse. Det er meningen, at nordlinien fra Westerland til List nedlægges fra 26. september. Fra banens side henvises til manglende rentabilitet. Passagerantallet er stadig nedadgående, og man stod overfor at skulle ofre millionbeløb til nyt spor og nye skinnebusser, dersom driften skulle opretholdes. Siden 1955 har driften været opretholdt med skinnebusser, der nu er nærmest kassable. Man gruer for hvordan bustrafikken skal kunne afvikles så længe vejen til List ikke er fuldt udbygget.

I *Jernbane-Bladet*, årgang 1966, side 342, findes skitse over øen Sild og beskrivelse af banen og dens særprægede materiel.

Bikuben sætter præg på samfundsmønstret

BIKUBEN GIVER DEM BEDRE RÅD

Salg og udlejning af industribyggeri
Udlejning af kontor- og lagerlokaler
i Københavns ny Godsbanegård

KØBENHAVNS
EJENDOMSKONTOR

»BUEN«, Vester Farimagsgade 1, 1606 København V.
Telefon *15 35 01

Aalborg

**Kun kvalitetsinstrumenter
Reparation af alle
musikinstrumenter
HVOR FAGFOLK MØDES . .**

MUSIKCENTRET

Vesterbro 63 – Ålborg – Tlf. 13 13 12

MEJERIUDSALGET

ved Kurt Kornbech
Boulevarden 44 . Ålborg . Tlf. 12 53 97
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter – kolonial
øl – vand samt lækkert brød og kager
Bestilling på DESSERT-IS modtages

Tandlæge Arne Svendstrup

Carl Flyers eftf.
Boulevarden 18 . Ålborg . Tlf. 12 17 74
Konsultation 9–12 og 13–16
Lørdag 9–12

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Ind til . . .

ESSO servicenter

ved Ole Overgaard
Sønderbro 24 . Ålborg . Tlf. 13 40 23
benzin – olie – autodiesel – smøring –
vask – batteriservice m. m.

RADIO-, BÅNDOPTAGER-, STEREO-, TV-SERVICE

RADIOSPECIALISTEN

Telefon 13 98 51
Trækbanen 5 . Ålborg
Ring inden kl. 17 –
vi kommer samme dag

ANDREAS KJÆR AUTOMOBILER

Nørholmsvej 122 . Ålborg . Tlf. 13 43 90
1. kl.s reparationer udføres på alle
vognmærker. – Klargøring til syn
Køb og salg af bedre brugte biler

ULRIK

Tapet- og farvehandel
Boulevarden 40 . Ålborg
Telefon 12 78 11

Forkort rejsen med en
lommeroman fra . . .

Rutebilstationens Kiosk

J. F. Kennedys Plads – Ålborg
Telefon 12 33 41
Aviser, uge- og månedsblade

Gælder det ompolstring – så . . .

ENOK BJERREGAARD

Søndergade 20 . Ålborg . Tlf. 13 38 60
Stort udvalg i moderne kvalitetsstoffer
samt salg af nye møbler i stof eller
læder fra eget værksted

»FRESIA«

ved Poul Jørgensen
Maren Turisgade 1 . Ålborg
Alt i årstidens frugt, grønt
samt blomster
Telefon 12 97 71

SHELL

service og garager

ved A. Verwohlt
Jyllandsgade 4 . Ålborg . Tlf. 12 67 33
Quick service udføres på vort
moderne apparatur

Fodtøj for hele familien – så . . .

KIKI-FODTØJ

ved L. Christensen
Hadsundvej 12 . Ålborg . Tlf. 12 13 92

Vi får rensset hos . . .

KEMO RENS

ved Jens Østergaard Nielsen
Niels Ebbesensgade 6 . Ålborg
Telefon 12 18 43
1. kl.s rensning udføres fra dag til dag
Vort speciale: Ruskind

Vi handler i . . .

BOULEVARDKIOSKEN

ved F. Christiansen
Boulevarden 37 . Ålborg . Tlf. 13 92 65
Aviser – Uge- og månedsblade
samt billigbøger
Papir og skriveartikler

Skalborg

RADIO OG TV

salg og service – også farve
Ved aflevering af denne annonce får
De 10% rabat på alle reparationer
O. FREDERIKSEN
Nibevej 2 . Skalborg . Tlf. 13 50 50

Frederikshavn

TØJ til far og søn – så gå til

Danmarksgade 77 – Frederikshavn
Telefon 42 07 99

ESSO Servicenter

v/ V. Christensen
Søndergade 3, Frederikshavn, tlf. 421604
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Quick-Service – Alt i auto-udstyr

HALD TÆPPER

DERES TÆPPE-EKSPERT
Danmarksgade 76 . Frederikshavn
Telefon 42 49 10

SYGEPLEJEFORRETNINGEN

Danmarksgade 55 – Frederikshavn
Telefon 42 09 35
**SYGEPLEJE–
BARNEPLEJE–
PARFUMERIARTIKLER**

Stedet for moderne hårpleje . . .

Salon »HANNE«

ved Karen Christensen
Stenbakkevej 34 . Frederikshavn
Telefon 42 38 40
1. kl.s individuel behandling –
samt sidste nye frisurer

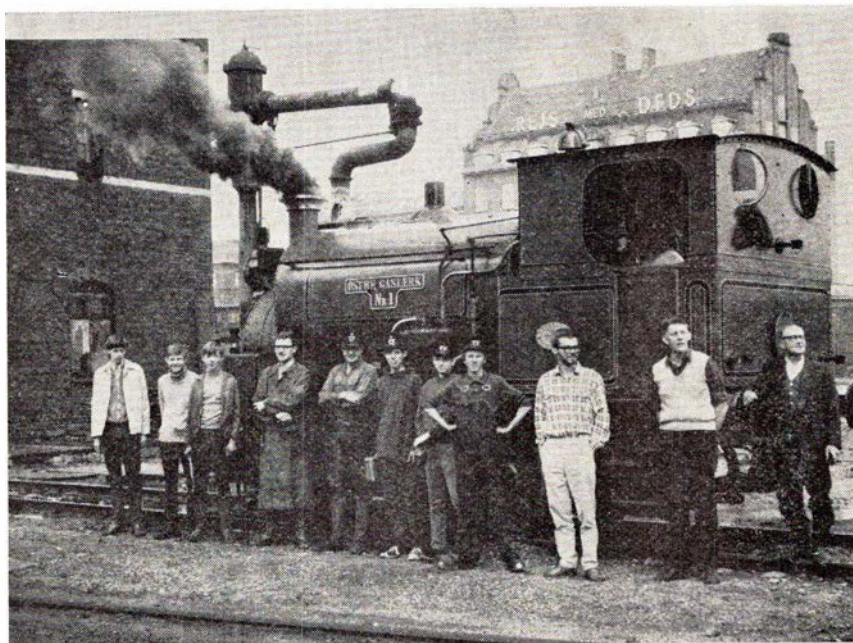
Damerne går til

SALON »LISE«

v/ Inger Hansen
Plantagevej 20 – Frederikshavn
Tlf. 42 14 01
**Alt indenfor moderne hårpleje
samt sidste nye frisurer**

Et særpræget veteranloko

Østre Gasværk nr. 1

»Østre Gasværk nr. 1« og reparationsholdet

Som det vil være de fleste bekendt, købte Helsingør Jernbaneklub loko tdl. Østre Gasværk nr. 1. En præsentation skulle ikke være nødvendigt, idet der kan henvises til tidligere artikler i *Jernbane-Bladet*. Maskinen blev overtaget pr. 1.12.1969, og den 7. december prøveopfyredes og prøvekørtes maskinen på Østerport station. Til alles store glæde var maskinen i så fin stand, at den kommende restaurering stort set kun ville omfatte en hårdt tiltrængt opudsnig. Maskinen er også plejet godt hos ØG, og har bl.a. fået ny fyrkasse så sent som i 1962.

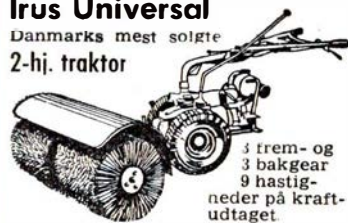
På grund af den lange vinter kom restaureringsarbejdet ret sent i gang, men til gengæld er der blevet gjort en bemærkelsesværdig indsats på rekordtid, idet restaureringsarbejdet blev påbegyndt den 30. marts og afsluttet den 30. maj. I de syv uger arbejdet har varet, har 12 af klubbens aktive med-

lemmer brugt 700 arbejdstimer, eller godt 100 timer pr. weekend. Disse tal har givet stof til eftertanke, for skulle man have anvendt professionel arbejdskraft, kunne vi have beskæftiget 2½ mand med en arbejdsuge på 42½ time, og med det nuværende lønniveau ville den fornøjelse have kostet klubben ca. 10.000 kroner. Nu klarede man sig med en materialeudgift, som ikke har overstegt 1000 kroner.

Restaureringen af maskinen, omfattede først en tilbageførelse til dens oprindelige skikkelse, hvilket stort set kunne klares ved at fjerne det noget skæmmende lysanlæg med tilhørende dynamo, rørforbindelser, skærme og gamle billygter. Desuden erstattedes den gamle støbejernskrave under stort besvær med en kobber dito – en gave fra klubbens kasserer.

Et stort detektivarbejde var det at finde frem til den rigtige farve, da in-

Det går fejende let
Irus Universal
Danmarks mest solgte
2-hj. traktor

3 frem- og 3 bakgear
9 hastig-
neder på kraft-
udtaget

7-9-12 HK 4 takts M.A.G. benzinmotor

B. WULFF & SØN

Godthåb, Røholmsvej Albertslund

Tlf (01) 64 73 33

Afd. for Jyll (086) 2 17 55 Haubro 121

Afd. for Fyn og Jylland syd:

(09) 48 Asperup 275

STENVAD *kager*

— det store navn i SMÅ kager

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigaretter - cigaretter

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Bøger og papirvarer

Film og kuglepenne

Til konfirmationerne

anbefales kioskerens store udvalg i telegrammer fra de førende kunstforlag.

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

Aktieselskab

i Danmark

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og

Restaurant »Halsskov-Perlen«

Werner Schwartzlose

Færgøgården: Telf. Korsør (03) 57 06 19

efter kl. 17: 57 10 35

Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

B & T

Ferie- og udflugtssteder

Spis på

KFUMs CAFETERIA

Gothersgade 30 – Fredericia

Tlf. 92 04 66

God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe

Vi bor og spiser på ...

GRAND HOTEL

ved Poul Sauer

Østerbro 14 . Skive . Telf. 890

Hyggelige værelser
og et 1. kl.s madsted

Stor parkeringsplads

Oplev den betagende udsigt og de
hyggelige lokaler, samt den veltillavede mad

...noget ganske særligt

Restaurant SKOVBAKKEN

Telf. (06) 82 02 56 . Sejsvej . Silkeborg

Missionshotellet »ANSGAR«

Prinsensgade 14-16 – Ålborg

Telf. (08) 13 37 33

Vi spiser på ...

Fragtmandscentralens Cafeteria

Søren Frichsvej 51-53 . Åbyhøj

Telf. 15 47 82 . Privat 22 21 24

Nymonterede selskabslokaler
indtil 150 couv.

Lækkert selskabssmørrebrød leveres
på bestilling

Lad udflugten gå til ...

A-HOTELLET

Jernbaneplassen . Bjerringbro

Telf. 68 10 20

Et 1. kl.s madsted

Ny vært: Kurt Normann Hansen

Lad turen gå til ...

Restaurant »SIESTA«

Søndergade 2 . Sæby . Telf. 46 19 09

Et 1. kl.s madsted

»Kromad er go' mad«

SVALEREDEN KRO

Hovedvej E3 A10 . Telf. (08) 46 13 90

mellem Frederikshavn og Sæby

gen kunne huske, hvorledes maskinen havde set ud i dens første år. Den har nok været malet mere end 25 gange i de sidste 70 år og næsten udelukkende sort. Ved et tilfælde observeredes imidlertid noget brunt, som vi først troede var rustbeskytter eller grundmaling. Kort efter opdagedes på Tingbjerg byggelejeplads, hvor ØG nr. 3 henstår, på et afskaldet stykke af denne maskine, at »grundmalingen« sandelig også var staferet. Klubbens arkæologiske afdeling blev sat ind på opgaven, og gik i gang med at grave sig gennem malingen med lakfjerner, spartler, skraber og sandpapir. Derved blev man i stand til at afdække så meget, at ikke alene den oprindelige brune farve kom frem, men også det oprindelige stafferingsmønster med sine sorte, gule og røde farver.

Maskinen er nu malet i disse farver, og mange S-togs-passagerer har sikkert undret sig over de ejendommelige kulører, især da man begyndte at staffere »grundmalingen«.

Dette stafferingsarbejde er i øvrigt udført af en pensioneret skiltemaler, som har lavet et virkeligt fint stykke arbejde. Et stort arbejde er lagt i opudsningen af de store mængder kobber og messing, der skjulte sig under malingen.

Det skal indrømmes, at arbejdsholdet ikke er så lidt stolte over resultatet, og arbejdet må siges at stå mål med vore forventninger: Vi kan nu vise et af landets mest særprægede loko, tilmed det eneste i landet med sin originale brune farve.

Den 22. maj blev maskinen godkendt af klubbens tilsynsførende, og var dermed klar til at afgå til sit fremtidige hjemsted – Helsingør.

Ved stor velvilje fra DSB lykkedes det at få lov til at køre til Helsingør for egen damp, selv om maskinen ikke kunne luftbremses. En vogn skulle der jo også til, og det passede fint at vores skovvogn, Cc 311, netop var kommet fra revision på DSBs centralværksteder.

Den 1. juni forelå særtogsanmeldelse nr. 61:

»Helsingør Jernbaneklub har bestilt befording under egen damp af et toakslet damplokomotiv (tidligere Østre Gasværk nr. 1) og en ældre personvogn fra Østerport til Helsingør.«

I den anledning tillyses fredag den 5. juni følgende særtog.

Allerede kl. 18.00 begyndte opfyringen og ved 21-tiden var maskinen klar og blev rangeret til »toget«. I mørkningen holdtes en lille højtidelighed, hvor-

under klubbens maskinchef døbte maskinen til det navn, de fleste saddeltankmaskiner sikkert har båret – »Skildpadden«. Farven passer jo også ret godt – især med de spiselige af chokolade. I god tid rangeredes toget til perron på Østerport st. Der var nu også plads nok, på grund af uheldet ved hovedbanen. Man havde dog meddelt at toget ikke medtog rejsende, for at ingen skulle fristes til at tro at vores tog erstattede de forsinkede Helsingørtog, til stor fortrydelse for en del af de ventende passagerer, der gav udtryk for at de gerne ville have byttet.

Med en passende forsinkelse blev der endelig afgang, og turen gik nordpå. Hastigheden var 20 km mellem Østerport og Hellerup og 30 km/t resten af vejen. Ved Gasværket blev der selvfølgelig afgivet et sørgmodigt afskedsfløjt til den lille bane, som ØG 1 havde tjent tro i næsten ¾ århundrede. I Hellerup er der 5 minutters ophold til overføling af lejer. Det går videre nordpå. I skovvognen føler man sig hensat til de »glade« Klampenborg-tog fra omkring århundredskiftet. Det var ikke svært at forestille sig en sen aften i en kold vogn, med blafrende olielygter, træsæder, personale i gamle uniformer, bremseren på sit lille sæde ved skruebremsen, de åbne endeperroner, og masser af kulstøv i øjnene.

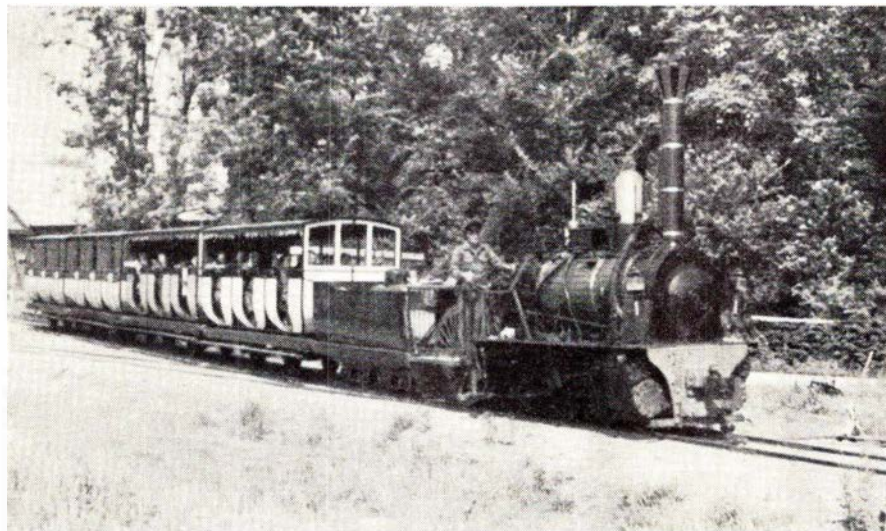
Rungsted Kyst nåedes uden uheld, og her skulle tages vand ved hjælp af ca. 60 m brandslange, da stationens vandkran efter sigende ikke virkede. Det ville måske have hjulpet, hvis man havde prøvet at lukke op for vandet. Kl. 1.50 skulle toget afgå igen, men på grund af sporspærring toguheldet på hovedbanegården, blev klokken 4.30 inden der blev afgang. I mellemtiden var det efterhånden noget klatøjede personale blevet beværtet med natmad eller morgenkaffe af vor fortrinlige »forplejningsafdeling«. Da vi endelig kom af sted blev det til gengæld til en ganske pragtfuld tur langs Øresund i den tidlige sommermorgen, og vejret viste sig i øvrigt fra sin bedste side. Kl. 5.35 kunne vi med en passende fløjtekoncert for to dampfløjter tilkendegive at ØG 1 var klar til at rulle ind til sit fremtidige hjemsted – Helsingør.

Målet var nået og et træt, men tilfreds personale kunne træde af efter en nat, der sent vil blive glemmt. En nat med oplevelser som i rigeligt mål gav belønning for det store arbejde, der var gjort, før denne tur kunne komme i stand.

Roland.

Ålholmbanen

Automobilmuseet på Ålholm slot

Ålholm veteran tog

Danmark er ved at blive veteranbanernes land. Gamle tog er, ligesom alt, hvad tidens hastige tekniske udvikling løber fra, blevet en modesag. Der er snart ikke den turistforening i landet, der ikke arbejder for etablering af en lokal veteranbane. Det sidste skud på stammen er åbningen af Dansk Jernbane-Klubs gennem flere år forberedte bane mellem Mariager og Handest. I forvejen driver DJK som bekendt museumsbanen Maribo-Bandholm. Derudover er på lokalt initiativ åbnet strækningen Bryrup-Vrads på den nedlagte Horsens-Bryrup-Silkeborg Jernbane og den 29. juni 1968 indviedes i tilknytning til Ålholm Automobilmuseum ved Nysted en smalsporet turistbane, som det er hensigten at fortælle lidt om, da det vist er den, der i jernbanekredse er mindst kendt.

Banen, der hedder SSB, som står for Stubberup Strand Banen, er ca. 4 km lang og forbinder bilmuseet med den

nærliggende badestrand, efter hvilken banen har fået navn. Sporet er indkøbt roebanespor og som sådant med en sporvidde på 700 mm. Det er lagt i grusballed under sagkyndigt opsyn af Lollandsbanens baneingeniør.

Materiellet

Det rullende materiel består af et damploko, der stammer fra Nakskov Sukkerfabrik, hvor det havde nr. 2; det er bygget af Henschel som nr. 10842 i 1911 som OCOT, men er ved hjælp af en lokal smed ombygget på Ålholm med et stort løbehjul bag fyrkassen. Ved ombygningen er maskinens skorsten forlænget og ligesom dom og sikkerhedsventiler forsynet med blankpudset messing- og kobberbeklædning al la årgang 1840. Førerhuset er fjernet og kedlen grønmalet. Samtidig er maskinen forsynet med en fireakslet tender, der rummer en stor beholder. Denne

Ferie- og udflugtssteder

Lad udflugten gå til ...

Restaurant »SKOVBAKKEN«
Odder . Telefon (06) 54 06 18

Et 1. kl.s madsted
Hyggelige nyrestaurerede lokaler

Lad udflugten gå til ...

NY MØLLE KRO

Lisbjerg pr. Århus
Telefon (06) 16 27 15

Et 1. kl.s madsted
Ny vært: Steen Nørregaard Larsen

Vi bor og spiser på ...

GRAND HOTEL
Østergade 24 . Struer
Telefon (07) 85 04 00

Et 1. kl.s madsted

Til foreningsfester og møder
anbefales ...

**Egåhus restaurant
og selskabslokaler**
v/ Verner Schou

Egå Mosevej 12-16 - Telefon 22 15 51

Populære spiritus-, øl- og vinpriser

HOTEL ROYAL
(Ansgar)

Klostergade 26 . Kolding
Telefon (05) 55 22 44

Musik og dans for voksne - God mad

Vi mødes og hygger os på ...

Restaurant HAFNIA
Munkegade 5 . Kolding
Telefon 52 09 24

Et 1. kl.s madsted

**HOVEDBANEGÅRDENS
RESTAURANT**

ÅRHUS C

Rich. Pedersen . Telefon (06) 12 02 26

Banegaardsrestauranten

J. F. Kennedysplads . Ålborg

Et godt madsted ...

Ny indehaver: J. Viltoft-Hansen

Ferie- og udflugtssteder

RESTAURANT
SUNDKROEN
og Banegårdsrestaurationen
HELSINGØR
– med udsigt over Øresund

Til foreningsfester og møder
anbefales . . .

ÅRHUS KONGRESHUS
Amaliegade 21 . 13 54 88
RESTAURANT og SELSKABSLOKALER

Lad udflugten gå til . . .

Restaurant SVANELUNDEN

Hjørring . Telefon 92 03 76
Nyrestaurerede lokaler
Vi dækker op indtil 200 couv.
Agnes og Sv. Aa. Jensen

Nyd den skønne udsigt over søen
samt den gode mad på . . .

Hotel SLOTSKROEN

Adelgade 23 . Skanderborg
Telefon (06) 52 00 12
Hotel – Restaurant – Bar
Ny direktion: Erna og Vagn Svennesen

Skal De på Djursland, så . . .

LØGTEN KRO

&
CAFETERIA VALHAL
Telefon (06) 99 11 13 og 99 12 26
Selskaber og firmaudflugter indtil
400 couv.

KFUM Restauration

Søndergade 31 . Horsens . Telf. 62 17 08
God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe
Pensionærer modtages gerne
Vi anbefaler vore selskabslokaler
til større og mindre selskaber

Vi spiser på . . .

Cafeteria »SIESTA«

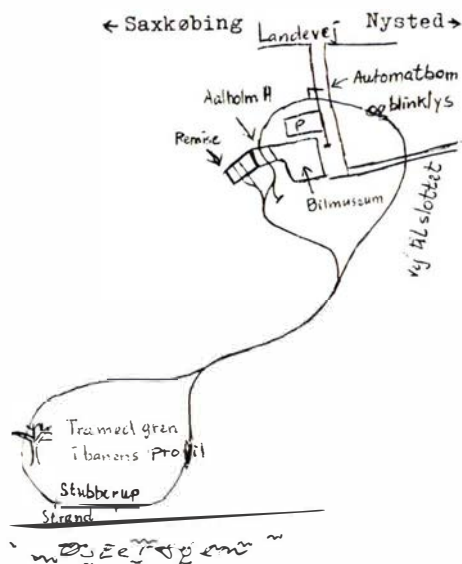
Søndergade 17 . Silkeborg . Tlf. 82 58 25
Dagens middag – a la carte
samt lækkert smørrebrød

indeholder flydende gas til fyring under kedlen, hvad der er vældig praktisk, omend ikke særlig historisk.

Af vogne råder SSB over fem personvogne, heraf er to stykker toakslede 1. klasses kupévogne, hver med tre kupeer med bløde plyssæder, to stykker er toakslede overdækkede kupévogne, der er åbne i siderne og med træsæder, og den sidste er en åben bogievogn, også med træsæder. Hjulsættene på de fire toakslede vogne stammer fra Københavnsvens Sporveje. De er savet over, et stykke aksel fjernet, og efter at være sat sammen med en muffe, passer de til sporvidden, ganske fikst.

En postvogn mangler heller ikke, det interessante er, at det her drejer sig om ingen ringere end De Bornholmske Jernbaners nr. 326, der på samme måde som personvognene har fået tilpasset sporvidden. Vognen er blevet malet i en stærk grøn farve, men bærer sit gamle nummer og initialer.

Derudover haves til disposition en åben godsvogn, nr. 708 fra DBJ, der endnu ikke er tilpasset, en tidligere benzinmekanisk roebanetraktor, fabrikat Pedershåb, samt diverse arbejdsmateriel til vedligeholdelsesarbejder.

Skitse over Ålholmbanen

Rejsruten

En rejse med toget begynder på Ålholm Hovedbanegård, som er beliggende i den ene ende af bilmuseet. Det er en overdækket perron, lidt i lighed med Fredericia, med vandkran og billetkontrol. Herfra går turen mod syd gennem

en vældig kurve ind i skoven; efter nogle minutters hæsblesende kørsel forgrener banen sig, vi drejer til venstre og når få minutter senere en perron ved endestationen, Stubberup Strand. Her er der ved tilførsel af rigelige mængder sand etableret en dejlig badestrand. Til børnene er der placeret de sørgelige rester, dvs. diverse kahytter samt agterstavnen, af S/S Agnete, indkøbt fra ophuggeren i Nakskov.

Efter opholdet på stranden fortsætter rejsen. Vi kører videre og banen drejer nu skarpt mod højre. Pludselig hænger en stor gren ned foran os, men lokoføreren trækker resolut i en snor, og se, skorstenen bøjer sig nok så nydeligt på midten, så en kollision undgås. Nogle minutter senere forgrener banen sig igen, vi kører til højre, passerer et par overkørsler med blinklys, den ene endog med automatiske halv-bomme, og ruller kort efter ind på Ålholm Hbg, denne gang fra modsatte ende; en dejlig rejse gennem en pragtfuld natur er til ende.

Til sidst skal rettes en tak til lokomotivfører på banen, hr. Otto Bornebusch, for venlig imødekommenhed med oplysninger og beredvillig assistance under køreturen.

-tl-

VIDSTE DE DET?

Allerede i jernbanernes første tid, var det almindeligt både i Europa og Amerika, at ejere af køretøjer lod disse transportere med tog for at undgå den langsommelige kørsel ad dårlige landeveje.

I 1929 kørte der daglig 20.000 persontog i USA. I dag kører der kun 450.

3. distrikt i Struer blev nedlagt i 1936.

24 timers ursystemet kl. 0.00–24 blev indført ved banerne herhjemme fra sommerkøreplanen 1927, og Rudkøbing station var den eneste her i landet, der havde perronur med 24-timers urskive.

Planten Skorem (Corrégiola), der blev omtalt under månedens emner i augustnummeret, er en lille urt af Natliliefamilien med nedliggende grene og blomster, der er meget små og samlet i nøgler. Planten er overordentlig sjælden her i landet.

Den sjællandske sydbane fylder 100 år

1870

4. OKTOBER

1970

Banens historie

Sydbanen blev anlagt af Det sjællandske Jernbaneselskab og først overtaget af staten i 1880. Allerede den 25. maj 1844 blev der givet tilsagn til selskabet om anlæg af en jernbane over Rønnede til en havn på Sjællands sydkyst, og det er vist første gang sydbanen nævnes. Men både i regeringen og hos selskabet var man som årene forløb betænkelig ved at bygge banen.

Fra befolkningen kom der jævnlig andragender til regeringen om at få jernbane, men intet skete.

I juni 1864 forelå i ministeriet et andragende fra civilingeniør Krøhnke om anlæg af et storslået jernbaneanlæg gennem Sydsjælland til Falster og Lolland – med fortsættelse fra Femern gennem Holsten til Hamborg. Banen skulle bygges for engelsk kapital, og den danske del af banen blev anslået til 13–14 mill. rigsdaler. Banen, der tillige var tænkt som Norges og Sveriges forbindelse med Tyskland, skulle efter Krøhnkes plan have strækning fælles

med Korsørbanen fra København til Borup eller Ringsted, men for forbindelsen med Norge og Sverige skulle der bygges en banegård ved Københavns havn i nærheden af Langebro, og herfra skulle banen føres langs stranden til Køge – sidstnævnte banestrækning var en ændring af den oprindelige plan.

Fra Køge skulle banen føres forbi Herfølge, Haslev, Holmegård til Næstved og videre over Rønnebæk, Mogenstrup, Lov, Lundby, Sværborg, Kastrup til Vordingborg og derfra til Bakkebølle og på broer over Farø, Bogø over Falster – på en bro over Guldborgsund til Lolland og med færgeforbindelse fra Rødby til Femern og videre med en broforbindelse til Holsten.

En hel række økonomiske vanskeligheder for den initiativrige ingeniør gjorde, at det hele ikke blev til noget, skønt han havde fået bevilling af regeringen til sit projekt.

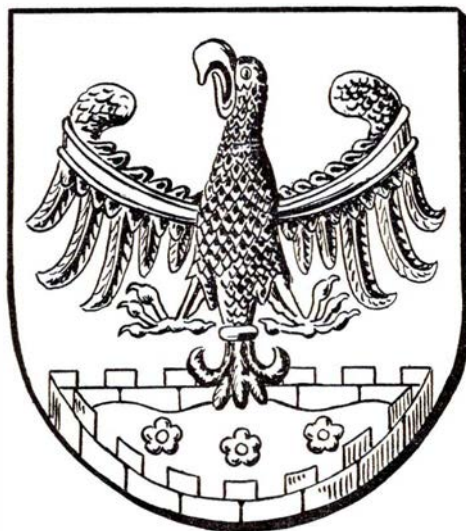
Imidlertid begyndte Det sjællandske Jernbaneselskab at interessere sig for

foretagendet – vel nok af konkurrencehensyn, for den 1. juli 1865 indgår fra selskabet en ansøgning om koncession på en jernbane fra Borup eller Ringsted til Vordingborg Færgegård. Krøhnke arbejdede fortsat for sin bane, men han var slået ud, og ingen regnede for alvor mere med ham.

Lørdag den 12. januar 1867 forelagde ministeren et forslag til lov om at give Det sjællandske Jernbaneselskab eneret til anlæg og drift af en jernbane fra et nærmere bestemt punkt på jernbanen mellem København og Korsør gennem Sydsjælland til Masnedø.

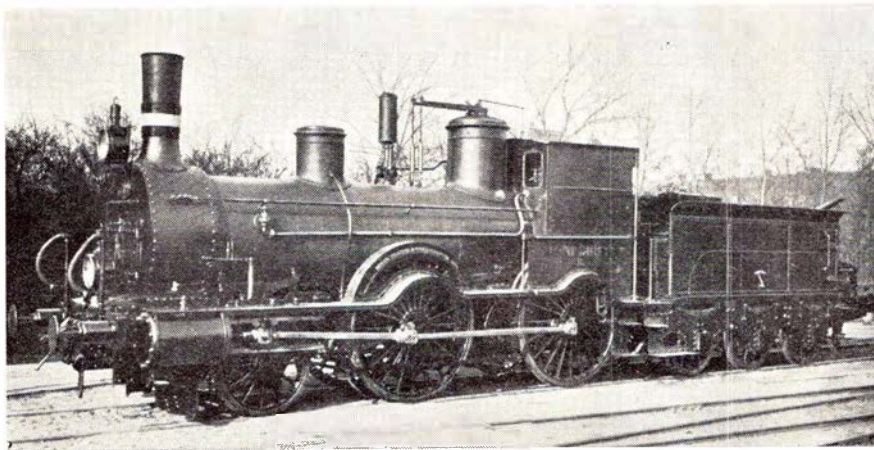
I Køge blev banesagen ivrigt drøftet, og man gik stærkt ind for Krøhnkes baneprojekt, da man var bange for, at byen ellers ingen jernbane fik.

Men i oktober måned 1867 tilbød ministeriet jernbaneselskabet koncession på anlæg og drift af en jernbane fra Roskilde eller Viby over Køge til Vordingborg. Forslaget blev vedtaget, og banen fik udgangspunkt fra Roskilde.

ROSKILDE

... fremtids by med fortids ry

Første sydbane loko »NANNA« – max. hastighed 100 km/t
Senere Ds 209. Ophugget 1927

I Køge var man lidt uenige om, hvor stationen skulle placeres, men fornuf-ten sejrede, stationen fik sin plads i havnens nærhed.

Baneanlægget påbegyndes

Lørdag den 3. oktober 1868 tog man fat med jordarbejdet ved Næstved, hvor de store sandbakker blev gennem-gravet og i september 1870 var den 90 km lange bane færdig, men allerede den 24. juli havde et loko gennemkørt hele strækningen.

Selve baneanlægget blev ledet af ingeniørkaptajn Hedemann, og stations-bygningerne m. m. opførtes efter teg-ninger af arkitekt Chr. Abrahams.

Driftsmateriellet

Ved banens åbning var anskaffet seks nye loko fra Beyer, Peacock & Co., Manchester. Det var nr. 5 VALE, nr. 12 FRIGGA, nr. 13 SKADE, nr. 38 SIGYN, nr. 39 NANNA og nr. 40 FYLLA. I 1892 blev navnet fjernet, og maskinerne fik litra Ds nr. 208–213.

Maskinerne fik i 1883–84 nye kedler, og opnåede så høj en levealder, at de først blev ophugget i årene 1917–1927.

Endvidere anskaffedes:

40 personvogne

3 postvogne

4 bagagevogne

158 lukkede og åbne godsvogne

Indvielse af banen

På grund af urolige politiske forhold – den fransk-tyske krig – fandt ingen større festligheder sted ved banens åb-ning. I prøvetogene den 30. september og 2. oktober blev der givet enkelte indbudte lejlighed til at gøre sig be-kendt med den nye jernbane.

Dagbladet skriver således den 30. september 1870:

»Kl. 7.45 afgik fra København st. et særtog med en del indbudte gæster og repræsentanter for pressen – og fort-sætter: Den sydsjællandske bane ud-går fra Roskilde, hvis stationsbygning-er og terræn i anledning af sydbanens åbning er blevet udvidet. Fra Roskilde løber banen gennem et fladt ensfor-migt landskab – forbi Havdrup st. med en nyopført kro til Køge, hvor statio-nen ligger nær havnen efter ønske fra byens store købmænd.

På en bro er sporet ført over åen, snart ser man til venstre Vallø og Her-følge og de store skove, hvorfra man forventer store brændetransporter, af den årsag har man anlagt et sidespor

her. Over Køge ås går banen videre mod sydvest for at nå Næstved. Man kommer forbi Herfølge, og derefter når man den idyllisk beliggende Ture-by st. ved Grevindeskøven lidt nord for Turebyholm. Egnet her er meget skov-rig og alt hører under Bregentved gods.

Midt mellem Køge og Næstved ligger Haslev – den vil utvivlsomt blive en me-get vigtig station på den nye bane, om-givet som byen er af en mængde større og mindre gårde: Sofiedal, Førslev og Assendrup, nord for banen, Bregent-ved, Louiselund og Gisselfelt, Rønnede og Fakse ligger heller ikke langt borte – og Haslev og Tureby vil nok samle en del trafik fra Stevns, især fra dette herreds sydlige og vestlige egne. Grev Moltke, Bregentved, har også lige ved Haslev station ladet opføre en større ejendom, der er indrettet som hotel og købmandshandel, kornoplæg osv. Banen fortsætter gennem Hesede skov og når Olstrup st. Gennem en større gennem-skæring med en viadukt løber banen videre forbi Kalbyrisskøven og i en stor kurve på en dæmning drejer mod syd forbi Herlufholmsskovene og ind til Næstved.

Efter udkørslen fra Næstved passe-res atter en større gennemskæring, men terrænet her er meget smukt med skovklædte bakker, det mærkelige strøg af store sandbakker, der i retning fra nord til syd hæver sig øst og sydøst for Næstved – man ser i det fjerne den særprægede kirke i Køng, derefter er man snart i Lundby. Toget fortsætter mod Vordingborg – undervejs ses tår-nene på Rosenfelds nyopførte hoved-bygning.

Fra Vordingborg er der kun få minut-ters kørsel til Masnedsund st., der er opført ganske kort fra den nyanlagte havn over for Masnedø. Masnedsund st. er den største på hele strækningen. Banen gør i sin helhed et godt solidt indtryk. Bygningerne er tarvelige, men

Køge Kommune

nette, og ventesalene savner ikke, selv på de mindre stationer en vis komfort.

Der føjes med den nye bane et vigtigt led ind i det danske jernbanesystem.

På tilbageturen gjordes der et læn- gere ophold i Næstved, hvor turens del- tagere samledes på hotel »Vinhuset« til en middag. Her ønskedes Det sjælland- ske Jernbaneselskab alt muligt held for den nye bane.

Hele sydbanen er 12 mil lang. Sam- tidig med banens åbning fandt en be- tydelig nedsættelse af person- og gods- taksterne sted. Og returbilletter er nu gyldige fra lørdag til mandag. – At der skulle blive indrettet damekupeer for 3. kl. passagerer, således som på fyn- ske og jyske baner, har vi intet hørt om, men det tør vel antages, slutter *Dagbladet* sin interessante beretning.

Køreplanen

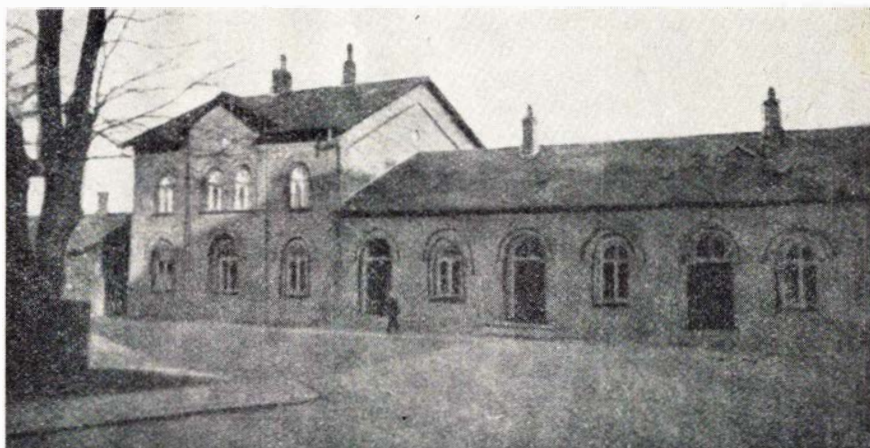
Banens første køreplan omfattede tre tog daglig i hver retning. Togene stand- sede ved alle stationer, men løb dog ret hurtigt over strækningen – f. eks. toget med afgang fra København kl. 9.00 ankom til Masnedsund kl. 12.15 omvendt var toget med afgang fra Mas- nedsund kl. 6.45 i København kl. 10.00.

Stationerne

I banens første år var der mellem Roskilde og Køge kun station i Hav- drup. Gadstrup station er åbnet i 1905 og Lille Skensved i 1909.

Havdrup blev fra først bestyret af en tidligere togfører Johansen, der på grund af svagelighed kom dertil i 1870. Han var en flink og rar mand, skriver fh stationsforstander Vilh. Hansen i sin bog »Jernbaneliv«, der udkom i 1918, men han ville have været dårligt stillet, såfremt han ikke havde haft sin dygtige kone til hjælp i alle stationens forhold.

Johansen mindedes altid stormfloden i 1872, da Køge station stod helt under vand, hvorfor Havdrup i en hel uge var endestation for sydbanen. Det var en

Køge station

uge, der altid senere stod for samme Johansen som et sandt mareridt. I den uge brød tingene sammen for ham i en grad, man næsten ikke ville have troet muligt på den lille landstation.

Køge station

Den første stationsforstander her var kammerjunker Schubeler – en fin og nobel personlighed.

Ved foran omtalte stormflod den 13. november 1872 blev 4 km af banen ved Køge skyllet væk. Havnens mud- dermaskine blev skyllet op på bane- dæmningen, og i selve sporet lå der strandet to forholdsvis store skibe. I den uge gennemførtes togene kun mel- lem Thureby og Masnedsund. Skaden på banen blev anslået til 12.000 rigs- daler.

Med sydbanens åbning opstod natur- ligvis nok på Stevns ønsket om en jernbane i forbindelse med Køge. For- arbejdet blev som altid i sådanne spørgsmål meget vanskeligt, men i 1875 blev der den 24. maj givet bevil- ling til en østsjællandsk jernbane.

Den 1. juli 1879 dampede det første østbanetog ud fra Køge st.

I Køge er der i årenes forløb sket store ændringer i pagt med udviklin- gens krav. Først i forbindelse med øst-

banens åbning i 1879 – senere på grund af en kraftig industriel opblomstring og en voksende havnetrafik, der kræ- vede jernbanebefordring. – Dernæst Køge-Ringsted banens åbning den 4. august 1917, denne bane blev fra dens åbning betragtet som en slags havne- bane for Ringsted, og den befordrede da også i tiden indtil dens nedlæggel- se, store mængder brændsel fra havnen i Køge til byerne på Midtsjælland.

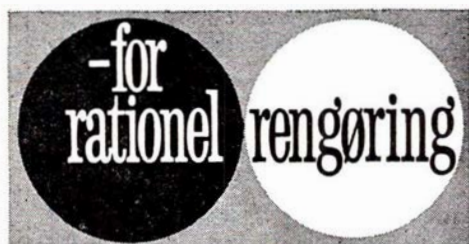
Privatbanen havde selvstændig sta- tion og remiseanlæg i Køge. Banen blev nedlagt i 1965.

Herfølge station er også af nyere dato.

Thureby stations første stationsfor- stander var Chr. Juel.

Haslev station

Første forstander her var cand. polit. Wolder, en meget sympatisk mand, der tidligere havde været ansat ved post- væsenet. Årsagen til at han netop var kommet til Haslev skyldtes, at post- ekspeditionen her var af et meget be- tydeligt omfang, hvorfor banernes le- delse var af den opfattelse, at en al- mindeligt uddannet jernbanemand ikke ville kunne klare postarbejdet. Senere blev Wolder postmester i Næstved og sluttelig postinspektør i Jylland.

Afdelinger overalt i landet, der udarbej- der tilbud uden forbindende.

DSB benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af vaggoner, stationer, administrative områder m. m.

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S
„SVANEGARDEN“

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Haslev station

Ved en jubilæumsfest i 1920 blev syd-banen i spøg benævnt som Haslev bys moder – og faktisk med rette, thi forinden jernbanen kom til landsbyen Haslev, sov byen tornerosesøvn.

Da banen blev åbnet for drift boede her 1164 personer og 50 år senere udgjorde indbygerantallet ca. 5000.

Haslev blev en stationsby af format, og lidt af et åndeligt centrum, en skoleby af rang – her er indre missions højskole, landbrugsskole, håndværkerhøjskole, gymnasium osv.

I mange år havde banen to meget store kunder i Haslev, svineslagteriet og kæmpemejeriet »Trifolium«, men også højspændingsværket var blandt de virksomheder, der gavne jernbanen. I dag er det byens talrige mindre industrivirksomheder, som banen med glæde betjener.

De mange skoler har bragt tusinder af rejsende til og fra byen. I en årrække udgik fra Næstved og Køge stationer særlige skoletog til og fra Haslev. Hverdage eftermiddage fremførtes skoletog af Næstved stations rangermaskine. Og Haslev har fortsat mange rejsende blandt ungdommen.

Olstrup station, der senere er kommet til at hedde Holme Olstrup, havde som første stationsforstander en mand der hed Knudsen, som var der i en lang årrække.

Næstved station

Den første chef var kaptajn Saurbrey, der senere kom til Korsør.

Stationens anlæg var af meget beskeden omfang. Dens første bygninger findes endnu delvis bevaret i ændret og udvidet skikkelse, ligesom en del af remisen for motorvogne er fra den tid.

I Næstved skete som årene forløb en del udvidelser af station og sporareal. Den 15. maj 1892 toges strækningen

Næstved–Slagelse i brug. Og den 15. marts 1900 blev Præstøbanen åbnet, hvilket krævede en udvidelse af sporarealet, ligesom privatbanen fik remise og depotspor her. Banen blev nedlagt i 1962.

Åbningen af den sjællandske midtbanes 1. del strækning den 1. juli 1924, der er dobbeltsporet fra Næstved til Ringsted, krævede en meget stor udvidelse af stationsareal og sporet, da de gennemgående eksprestog blev ført ad den nye bane, ligesom stationens sikringsanlæg blev moderniseret – en ny stor loko-remise blev ligeledes opført.

Den stadig voksende trafik havde i flere år lidt under, at strækningen mellem Næstved og Vordingborg kun var enkeltsporet. Men i jernabneloven af 23. februar 1917 blev det bestemt, at strækningen skulle ombygges til dobbeltspor, og den 8. maj 1925 blev dobbeltsporet taget i brug – altså næsten et år efter Ringsted-banens åbning.

Lov station blev først åbnet i 1886, og blev i 1968 nedsat til trinbræt

Lundby station havde fra start en

overordentlig dygtig stationsforstander ved navn Stub. Han havde bl. a. konstrueret en skinnecykel til privat brug på strækningen. Hovedbestanddelen var en cykel, hvis pedaler skulle trædes over højre skinne, mens et let trekantet stel over mod venstre skinne førte et mindre støttehjul langs denne. Stub selv mente, at skinnecyklen fungerede upåklageligt – andre delte ikke hans opfattelse. Stf. Stub kom senere til Næstved, og da han herfra tog sin afsked, blev han driftbestyrer ved Gribskovbanen indtil året 1918.

Klarskov var indtil stationen blev bygget i 1909 trinbræt med billet salg i et beskedent træskur, der lå lidt nord for stationsbygningen. Skuret står der stadig. Fra 1968 blev stationen atter nedsat til trinbræt.

Vordingborg

Stationsbygningen var fra begyndelsen kun en lille bygning, nærmest som flere af landstationerne. Den bestod af en hovedbygning med et udhus og et pakhus. I bygningen var indrettet boliger for stationsforstanderen og en gift portør. Ligeledes var der kontor, rejsegodsekspedition, to små ventesale og ud mod gaden en mindre vestibule. I bygningens sydlige ende var der indrettet lokaler til brug for postvæsenet.

Byen havde intet vandværk, da banen kom. Stationen fik vand fra en brønd i gården bag pakhuset. Men i Masnedsund kunne der ikke skaffes vand, som var anvendeligt til loko vandforsyning. Man gravede af den årsag en stor brønd ved Vordingborg st. og nedlagde en fire tommers støberjernsrørledning fra brønden langs banelinien til remisen i Masnedsund. Vandet blev i begyndelsen pumpet op ved håndkraft, senere ved hestekraft og endelig da hesten blev afskaffet, ved en

Næstved station

vindmotor. Når i det stille vejr vindmotoren ikke ville gå, måtte stationshesten og en stationskarl tage turen ad banelinien til Vordingborg og klare vandforsyningen. Det hele var yderst besværligt – og vandet måtte gennemgå en kemisk proces, før det kunne anvendes i lokokedlerne.

Masnedsund

Endelig når vi da Masnedsund – tom og trist lå stationen på en ødemark nær vandet, der kun synes at være bestemt til at fiske i, hvilket personalet da også tilbragte megen tid med. Togene bragte nemlig hverken gods eller rejsende, og der skulle gå lang tid, før forbindelsen med øerne og Nordtyskland fik så fast form, at den formåede at lokke trafikken bort fra de tilvante veje.

Masnedsund st. var meget større end bygningen i Vordingborg. Her var foruden lokaler til brug for jernbanen også indrettet nogle store restaurationslokaler i tilslutning til de to ventesale. På 1. sal var der indrettet rummelige boliger til brug for stationsforstanderen, en gift assistent samt restauratøren. På perronsiden udenfor hovedbygningen var der to perronspor i hele perronens længde overhjulvet af et stort perrontag, dette blev fjernet i 1890'erne og erstattet med et tag over 1. perron. Desuden var her en vognremise med plads til ni personvogne og en lokoremise, der kunne rumme fire togmaskiner. Endvidere var der i remisen indrettet kontor og bolig for lokoformanden, samt overnatningsvæ-

Lov station

relser for det kørende personale m. m. Den stigende trafik medførte, at remisen senere måtte udvides med en tilbygning ud mod jernbanebroen til Masnedø.

Vordingborg st. blev belyst ved gas ved kommunens foranstaltning, mens der i Masnedsund blev anlagt et særligt gasværk af banerne (oliegas). Apparatet var anbragt i cisternehuset, og en beholder til opsamling af denne fedtgas i en lille stenbygning, der var opført med dette for øje. Gassen oplyste ganske godt og brændte med en lille rød flamme, men den var ikke lugtfri, og af og til stank og osede den ganske forfærdeligt, hvilket voldte mange kvaler, men man havde da lys.

Forstander var premierløjtnant Hartung. Han var tillige havnemester for den lille havn, der var lavet samtidig med baneanlægget. Ofte kom han op til

toget fra den tomme havn, og når han i nogle minutter havde bivånet udstigningen af tre banearbejdere og et par kørestefolk fra Vordingborg, der ville gå tilbage ad stien langs banen, løb Hartung atter til havnen for at se, om der dog ikke skulle være kommet en jolle ind i havnen, eller om assistenten, der havde været ved havnen hele formiddagen, muligvis havde fået bid på sin fiskesnøre – så trøstesløs var tilværelsen til at begynde med. Stationsforstanderen befandt sig dog så godt i Masnedsund, at han blev stationens chef i 33 år.

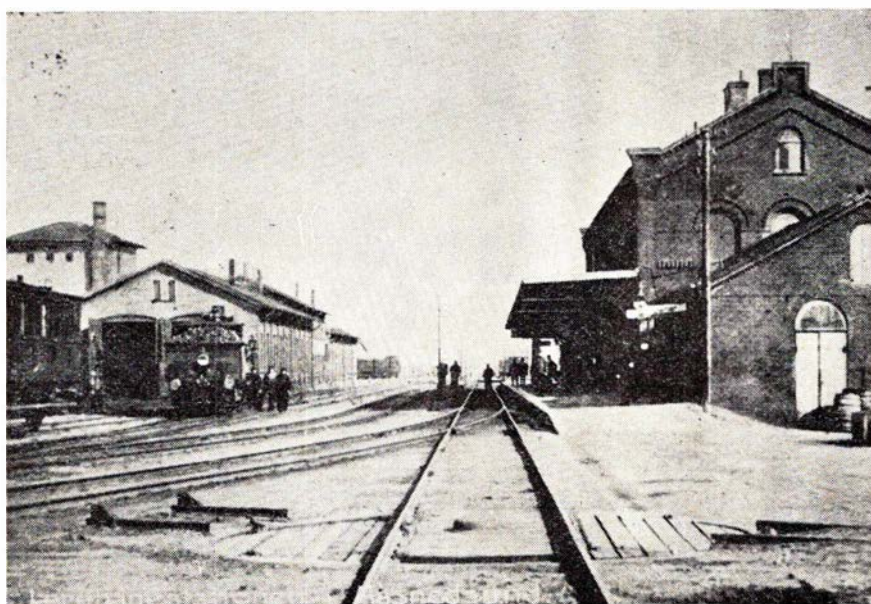
På ødemarken foran stationen voksede der efterhånden enkelte småhuse op mellem græstuerne og i et af disse huse havde en lang, sortsmusket tysker ved navn Rynkendorff en slags beværtning, hvor det kørende personale ofte spiste – menuen var altid stegt ål og frugtgrød.

Masnedsund havn

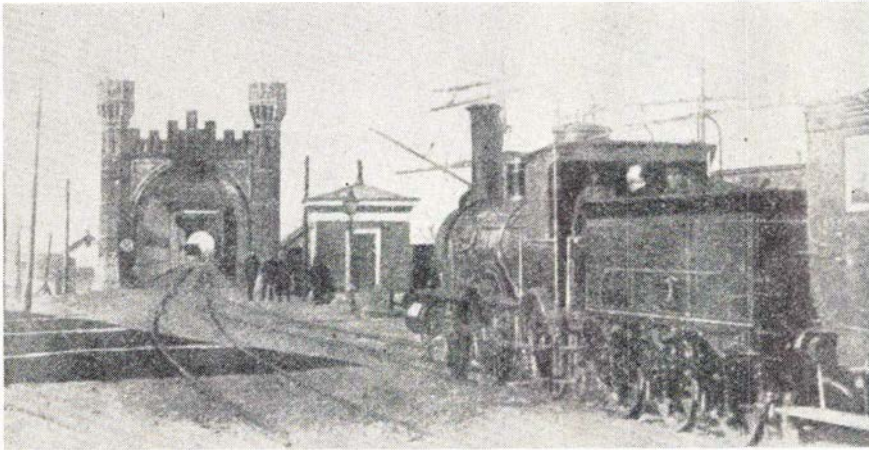
Om havneforholdene i Masnedsund skrives i sjællandske jernbaners driftberetning bl. a.:

»Ved sydbanens endepunkt er Masnedsund stationsplads i hele sin bredde ført ud til en vanddybde af 16–20 fod. Molens bolværk skulle i reglen tjene til anlægsplads for de dampskibe, der fare mellem Masnedsund st. og de syd for Sjælland liggende øer.«

Jernbanen havde således sin egen havn i Masnedsund, men ejeren af Vordingborg færgegård havde havn ved færgegården og færgeret. Gods, kreaturer m. m. til andre skibe end postdampskibene måtte således transporteres fra stationen til færgegården, hvilken transport mod betaling blev besørget af jernbanens personale i samarbejde med de i Masnedsund ansatte Litzenbrødre. Dette forhold blev ændret i sommeren

Masnedsund station 1870–1937

Masnedo-broen

1873, da jernbanen købte færgegården og de til den hørende rettigheder, og hele skibstrafikken blev herefter henlagt til jernbanens havn. Denne havn blev således tildels havn for Vordingborg købstad, medens jernbaneselskabet var berettiget til at opkræve havne- og bropenge for al sejlads til og fra havnen.

Samtidig med banens åbning oprettedes dampskibsforbindelser:

Masnedund-Gåbense
med dampskibet »Limfjorden«

Masnedund-Stege
med dampskibet »Falken«

Masnedund-Stubbekøbing
med dampskibet »Falken«

Masnedund-Bandholm
med dampskibet »Flora«.

Efter Falsterbanens åbning 22. august 1872 sejlede »Falken« mellem Orehoved og Masnedund.

Allerede i 1899 forsøgte Vordingborg kommune at købe havnen i Masnedund af DSB, men da købssummen af ministeriet blev fastsat til 82.000 kr. af-

slog byen købet. I året 1906 var staten mere forhandlingsvenlig og solgte havneanlægget til kommunen for 15.000 kr.

Da banen blev anlagt var der i Masnedund kun nogle få spredte huse, men i løbet af en menneskealder er en hel by med gader, forretninger, et stort slagteri vokset op, og desuden er der mange lokale håndværkere osv., og alt dette skyldtes utvivlsomt jernbanen.

Kalvehavebanen indledte driften den 1. oktober 1897. Uagtet banen trods megen protest blev ført ind til byens sydlige del i stedet som ønsket fra nord ind til Vordingborg st., vakte den dog store forventninger, og har utvivlsomt også bidraget til at knytte det store Kalvehave sogns befolkning nærmere til Vordingborg. Ved banens anlæg udgjorde tilskuddet fra Vordingborg kommune 73.800 kr.

Banen fik endestation i Masnedund. Her var en mindre remise med plads til et loko, depotspor og perron med overdækket perrontag. Banens ekspedition i Masnedund blev varetaget af DSB. Kalvehavebanen blev nedlagt i 1959.

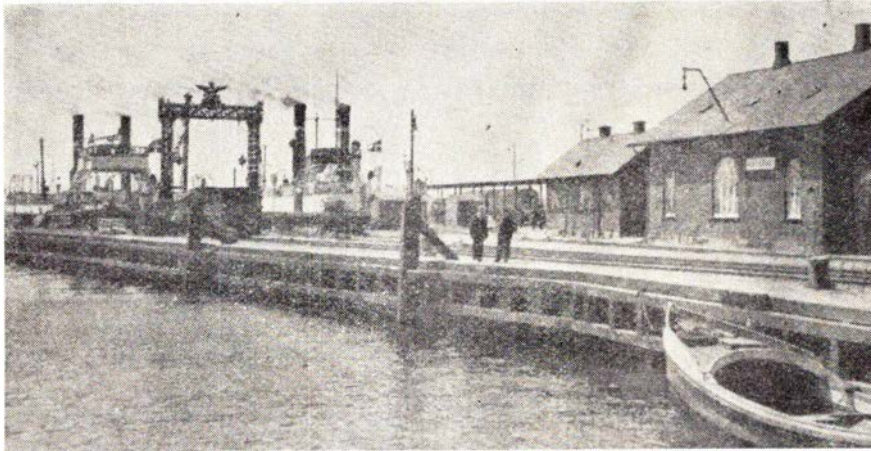
Masnedø færgestation

Ved lov af 2. juli 1880 overtog staten Det sjællandske Jernbaneselskab, og i en ny lov af 23. april 1881 blev det be-

HASLEV KOMMUNE

Haslev by 100 år den 4. oktober 1970

Masnedø færgestation

stemt, at der skulle bygges en færgehavn på Masnedø.

Den 15. januar 1884 løb det første ordinære tog over den nye 183 meter lange svingbro mellem Sjælland og Masnedø og videre ad den 3 km lange strækning over øen til færgehavnen.

Fra Masnedø til Orehoved indsattes færgen »Lillebelt« og samtlige tog blev ført til den nye Masnedø st. og færgehavn. Masnedø blev dog fortsat sydbanens endestation, idet alle togstammer, loko m. m. efter endt kørsel blev ført hertil.

Den nye færgeoverfart blev et stort fremskridt for trafikken. Skibsmateriellet bestod af færgen »Lillebelt«, skruedampskibet »Masnedø« og hjuldampskibene »Gerda« og »Niord« samt isbådsmateriel (fem isbåde og en pram ved Masnedø og seks isbåde og en pram ved Orehoved).

Men der var fortsat kun jernbane-forbindelse til Nykøbing F.

Epilog

Om banestrækningen fra Næstved over Køge til Roskilde vil overleve ud i fremtiden kan ikke siges, det er næppe troligt – hvorimod al sandsynlighed taler for, at strækningen Vordingborg–Næstved ikke blot kan bevares, men antagelig også må udbygges i takt med de internationale togs hyppighed og større fart. Den nuværende linieføring vil rimeligvis – netop af hensyn til farten – blive rettet ud, og andre ændringer kan naturligvis meget vel tænkes, men selve dette, at en engang i forrige århundrede etableret jernbane stadig eksisterer, og stadig øger sin betydning, er et fænomen inden for de senere års jernbanepolitik.

Vore oprigtigste lykønskninger.

Verner Erik Johansen.

**Ta' BUKO
til bords...**

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN og SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

Torvet 9 – 3400 Hillerød – Tlf. *26 40 41

SPAREKASSEN
København • Sjælland

Frederiksborg Amts Sparekasse

Sparekassen Sjælland

Holbæk

A/S HOLBÆK EKSPRESTRYKKERI

Lundemarksvej 18

Holbæk

Nordsjælland

P. NORDSTEN A/S

Landbrugsmaskinfabrik
HILLERØD

HOLGER JENSEN

Entreprenør

Højdevej 2 – Frederikssund
Tlf. 1887

København

A/S ISLEBRO TØMMERHANDEL

Islebrovej 47 • Brønshøj

Telefon *94 67 47

Alt i trævarer

vinduer – døre – flagstænger

havemøbler – tørvestrøelse

Petroleum – brændselsolie

FRA DAGBOGEN

Abenrå den 23. juli. Ved at bryde rude op i pakhuset, har en tyv banet sig vej til godsekspeditionens pengeskab. På en stjålet bil kørte man bort med pengeskabet, der indeholdt et par tusind kroner i kontanter og et checkhæfte.

Hørdum den 28. juli. En personbil blev i morges påkørt af et tog på overskæringen nord for stationen. Bilen knustes totalt, men føreren af den slap med en flænge i panden.

Århus

Vi mødes i

E-B-M
og BUKSEKÆLDEREN
Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET
ved L. Sørensen
Stadion Allé 33 . Århus . Tlf. 12 76 54
1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager, øl og sodavand

Skal De i byen og handle -
så lad vognen smøre imens hos

BP SERVICE
OG PARKERINGSANLÆG
Nørreport 22 - Århus - Tlf. 12 36 12
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
samt alt i autoudstyr ...

Skader i lakken

Original autolak på spraybeholder
EGON DALSGAARD
Gerner Blachs eftf.
Åboulevarden 55 - Århus - Tlf. 12 89 54
Vi har også farven til Deres vogn

Vi handler i...

» E K K O «
Vin- og Tobaksforretning
ved M. Christensen og G. Laursen
Tamperdalsvej 1 . Århus . Tlf. 16 44 46
Stort udvalg i tobakker - cigarer - piber
Vine og spirituosa - Ekstrafin kaffe

Forkort rejsen

med en lommeroman fra
BRUUNSBRO KIOSKEN
ved Poul V. Christensen
Bruunsbro 7 . Århus . Tlf. 12 13 22
Dag- og ugeblade samt modejournaler
Aut. tipsforhandler og V 5

TOBAKSFORRETNINGEN

ved N. Wenstrup
Skovvejen 48 . Århus . Tlf. 13 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Damerne går til

SALON »ELYSE«
v/ L. Hjerrild
Odensegade 23 - Århus - Tlf. 13 19 76
1. kl.s individuel behandling udføres

Følg »Gulfstrømmen« til...

GULF service
ved S. E. Friis Eriksen
Ingerslevs Plads . Århus . Tlf. 13 04 74
benzin - olie - vask - smøring
samt Quick-service udføres

OTTO HULGÅRD'S EFTF.

Tandlæge
Holger Hermansen
Clemens Torv 11 - Århus, tlf. 12 51 54
Konsultation efter aftale

Tandlæge

E. GIØRTZ-CARLSEN
Vestervang 1 nr. 39 - Århus
Telefon 13 32 44
Konsultation efter aftale

Købmand A. MØLLER

Flodgaards eftf.
Marstrandsgade 1 . Århus . Tlf. 12 14 79
1. kl.s kolonial - mejeriprodukter
vine - spirituosa samt årstidens
frugt og grønt - Prøv vor fine kaffe

Vi anbefaler...

SCT. PAULS PENSIONAT
ved L. Torkom
Sct. Pauls Plads 2 . Århus
Telefon 13 30 79

1. kl.s pension - separate borde
Værelser kan anvises
Fast daglig pension kr. 15,25

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET
ved J. Jørgensen
Ringkøbingvej 7 . Århus . Tlf. 12 64 15
1. kl.s mejeriprodukter - kolonial -
tobaksvarer samt lækkert brød og kager

TÆPPE-LASSEN

Sct. Olufsgade 2 . Århus . Tlf. 13 46 71
- ET RIGTIGT TÆPPELAGER
Mod denne annonce yder vi 7% rabat
til etatens folk - Kontant eller konto

Vi kender moderne

- også den der passer til Deres hår
TRIANGLENS DAMESALON
ved Birgit og John Konrad
Hj. Jægergårdsgade-Fr. Allé
Telefon 12 70 04
Ny ung betjening
- mandlig og kvindelig
NB. Lukket mandag

Gå til fagmanden

Brammersgades Træskohandel
v/ John Sørensen
Brammersgade 2 - Århus - Tlf. 12 41 93
Træsko - Træskostovler - Hjemme-
fodtøj i stort udvalg fra eget værksted

Brødet til kaffen køber vi i

STRANDPARKENS BAGERI
v/ E. Sørensen
Odensegade 2 - Århus - Tlf. 12 95 05
Bestillinger modtages gerne

MODE - SNIT - KVALITET - så

Kjolesalonen KNAPPEN
v/ frk. A. Petersen
Ålborggade 22 - Århus - Tlf. 13 38 85
Vi syr også gerne af Deres eget stof

Nordisk

Reproteknik

Graven 23-25 - Århus
Tlf. 12 27 60

AARHUS CROM TEKNIK

ved Leon Sørensen
Rosenkrantzgade 1 . Telefon 12 69 30
Slibning - Fornikling - Forkromning

Herre Frisør Salonen

v/ Lars Kirkebye
Ny Banegårdsgade 51, Århus, tlf. 13 64 67
Alt indenfor moderne hårpleje
kort eller langt - nøjagtig som De ønsker

Vi handler i...

KLINTEGÅRDENS BAGERI
ved Kurt Winther
Skovvejen 46 . Århus . Tlf. 12 66 58
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne
Husk vort Conditori
med kaffe, brød, is og sodavand

Ringkøbing den 3. august. Ved middagstid forsøgte en lastbil at slippe over overskæringen for Herningvej, før bommene gik ned. Bilen kom til at holde under den ene bom, hvilket bevirkede, at signalet til lokoføreren, viste at bommen ikke var sænket, og det lykkedes ham at standse toget ca. 30 m før overskæringen.

Århus den 5. august. Ved 13-tiden opstod der brand i en ældre personvogn, der henstod på godsbaneterrænet. På nabosporet holdt der en gastankvogn i et stort træk vogn. Da det derfor ikke var muligt at fjerne gastankvognen i en fart, pumpede brandvæsenet til stadighed vand over tankvognen, så en eksplosion blev undgået. I løbet af en halv time var den gamle personvogn nedbrændt.

Odder den 6. august. Fh stationsmester H. C. I. Damskov kørte i dag på knallert ind i en bil på Arhusvej i Odder. Han døde kort efter ankomsten til sygehuset.

Rimini, Italien, den 29. august. Fire unge danske feriegæster ville ved 23-tiden skyde genvej langs jernbanen. De blev overrasket af et kommende tog, og sprang over i det andet spor, hvor der samtidig kom et tog og kørte dem ned. De tre var dræbt på stedet, og den fjerde pådrog sig et chok.

Molslinien den 30. august. Ved 23-tiden udbrød der brand i færgen »Mette Mols«s maskinrum. En knækket bolt var skyld i, at olien sprøjtede ud over de varme maskindele. Der kom ret hurtig hjælp til fra forskellig side, så ingen af de 300 passagerer kom noget til. Efter at færgen var slæbt i havn på Odden, kunne bilerne køre uskadt fra borde.

PRIVATBANENYTT

Hillerød Privatbaner

Banernes moderniseringsforanstaltninger har været drøftet på et møde

mellem Frederiksværkbanen, Gribskovbanen og de respektive kommuners økonomiudvalg.

Økonomiudvalgene stillede sig positive over for de ønsker, der forelagdes af begge bestyrelser, og ønskerne skal nu nærmere drøftes i de enkelte kommunalbestyrelser.

For Frederiksværkbanens vedkommende ønskes foretaget en modernisering til 4,3 mill. kr. af stationen i Hundested, ligesom banen vil anskaffe endnu et tovogns Y-tog. Også sikringsanlæg og fjernstyring af Kregme station er påkrævet foranstaltninger. Moderniseringen vil beløbe sig til 6.970.000 kr., hvoraf staten, hvilket vil sige trafikministeriet, dækker de 75 procent, mens de resterende 25 procent skal klares af Frederiksborg amt og kommunerne.

Med hensyn til Gribskovbanen er dens materiel blevet fornyet, og nu gælder det banelegemet. Gribskovbanen har relativt nyt spor på strækningen Hillerød-Storkevad, hvorimod banens øvrige sporanlæg er fra 1924 og 1932.

Odsherreds Jernbane

Den 3. august slog et lyn ned i nærheden af Fårevejle station. På sin vej til stationen flækkede lynet fire telefonmaster, hvor det derefter fulgte de gamle telefonledninger, for derefter at ødelægge det nye fjernstyringsanlæg, der derefter måtte betjenes manuelt i nogle dage.

Skønhed, De ikke aner
findes langs *private baner*

RUTEBILNYT

Privat velvilje

For at DSB busserne på ruten Tåstrup-Roskilde kan være fri for at be-

1/8 Tæppelageret

Frederiksgade 40, Århus C. Tlf. (06) 129611
Konto oprettes gerne. Vore tæppebusser kommer overalt i Århus og opland. Vi er altid gerne til tjeneste med tilbud ganske uden forbindende i de tæppekvaliteter, De måtte ønske

EXACTOR varme-service

Rensning - Justering og økonomikontrol
Fabrik - Villa- og stuefyr - alle typer
EXACTOR er garanti for effektiv forureningskontrol - idet EXACTOR måler CO₂ - aftager røgforgasning og sodprøver samt foranlediger **trækstabilisering**.
De kan tegne montør- og el-serviceabonnement hos

EXACTOR varme-service

Knudrisgade 12 . Århus . Telefon 12 73 80

- også Deres flamme
BRABRAND

Telefon (06) 26 04 00

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

SKRÆDDERFIRMA

Århuskøop

ÅRHUS 1/8

ALT I HERRE- OG
DAMESKRÆDERI

MÅLKONFEKTION I FINESTE UDFØRELSE
PROVINSENS STØRSTE UNIFORMSSKRÆDERI
Konto oprettes gerne

Ringkøbing

**RINGKJØBING
LANDBOBANK**

Aktieselskab

Telefon (07) 32 11 66

Århus

Give gaver -
gå til guldsmed ...

Frederiksgade 18C . Århus
Telefon 12 93 56

nytte det farlige vejkryds Høje Tåstrupvej-Roskildevej, hvor der er sket flere uheld, har frøfirmaet Ohlsens Enke givet tilladelse til, at busserne må vende på deres gårdsplads, for at køre

Århus og omegn

Kiropraktorer WINNIE og PALLE ROSENVINGE

Ryesgade 4 . Århus

Telf. 13 38 38 – Privat telf. 27 32 63

Konsultation:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10–12

Tirsdag og torsdag kl. 15–17

Damerne går til ...

EKKO Salonen

ved Ulla Sørensen

Ekkodalen 5 . Århus . Telf. 16 52 32

1. kl.s individuel behandling udføres

Vejen til bedre service ...

SHELL service

ved mekaniker Sv. Aa. Petersen

V. Ringgade 27 . Århus . Telf. 15 74 17

benzin – olie – vask – smøring

samt quick-service udføres

Stort udvalg i autotilbehør

H. J. MADSEN

Bedemand

Jærgårdsgade 17–19 . Århus

Telefon 12 28 66

(også søn- og helligdage formiddag)

Specialforretning i selskabstøj for mænd...

OLE WEXØ

Frederiksgade 32 – Århus – Tlf. 13 12 15

Altid sidste nye modeller, enten det gæl-

der KØB eller LEJE

SCHWEIZER BAGERIET

ved John Berthelsen

Thunøgade 1 . Århus . Telf. 12 58 39

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Årstidens frugt og grønt – så ...

HANS KVISTS EFTF.

Nørre Allé 17 . Telf. 13 68 66

Clemensstræde 22 . Telf. 12 25 27

De Mezavej 2 . Telf. 12 83 58

NORDBYENS MØBLER

Vorregårdsalle 76 – Århus – Tlf. 16 77 98

Alt i kvalitetsmøbler. Såvel hele møble-

menter som gedigne læderstole og sofaer

Reolmøbler – Tæpper – Gaveartikler

Slagtermester KIRSTEN LAURSEN

Holdorffs Eftf.

Frederiks Allé 91 . Århus . Tlf. 12 49 70

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt hjemme-
lavet pålæg til forbrugervenlige priser

AUTOLAKERING

1. kl.s arbejde udføres hurtigt

til rimelige priser

FM AUTOLAKERING

ved Ole Wenneberg

Grenåvej 441 . Risskov . Telf. 22 01 21

SHELL service

(Flemming Jepsen)

Grenåvej 150 . Risskov . Telf. 17 78 08

benzin . olie . vask . smøring . autoudstyr

Reparation af bremses . udstødning

tænding m. m.

TYREGÅRDENS AUTOSERVICE

ved Ove Christensen

Grenåvej . Skæring . Telf. 22 23 50

privat 13 23 50

1. kl.s autoreparationer samt opretning

udføres til rimelige priser

Vi handler i ...

OLSENS BAGERI

Hj. Rosenvangs Allé/Oddervej

Højbjerg . Telefon 27 01 55

1. kl.s lækkert brød og kager

NB! Åbent søndag fra kl. 6.30–16

Mandag lukket

De førende mærker i cykler – auto-
cykler samt tilbehør, så gå til ...

HØJBJERG CYKELLAGER

Oddervej 51 . Telf. 27 09 58

VIBY CYKELLAGER

Skanderborgvej 111 . Telf. 14 00 90

Vi kører til ...

ERIKS AUTOOPRETNING

Oddervej 192 . Højbjerg . Telf. 27 34 42

Rust og buler samt klargøring til syn

1. kl.s arbejde til rimelige priser

Viby J.

VIBY GULVBELÆGNING

ved Ib Thomsen

Bernstorffsvej 56 . Telf. 14 73 48

Linoleum . Vinylfilt . Kork . Tæpper

Såvel nyt som reparationer i 1. kl.s udf.

Grenå

SPAREKASSEN FOR GRENAA OG OMEGN

Kontortid: 9–12 og 14–16.30

Fredag tillige 18.30–20.00

Lørdag lukket

Telefon 32 14 44

Det store udvalg i chokolade
og konfekturer, finder De hos ...

MUSSE KONFEKTURE

Lillegade 11 . Grenå . Telf. 32 04 37

Spec.: Forh. af gaveæsker fra

Kathrine Andersens eftf.

Hobro

Tandlæge

CARL KAHNS

Lægehuset – Korsgade 9 – Hobro

Telf. 52 23 45

Konsultation 9–16.30

Hjørring

Ligkister og ligsenge

Kørsel med egen ny ligbil

H. Flensted I/S

Jernbanegade 10 . Hjørring

Telefon 92 02 12

Følg »Gulf-strømmen« til ...

GULF service

ved Henrik Ullerup

Hirtshalsvej . Hjørring . Tlf. 92 39 35

benzin – olie – vask – smøring

autoudstyr – quick-service udføres

Stedet for moderne hårpleje ...

NELLY Salonen

ved Kirsten Petersen

Østergade 1 . Hjørring . Tlf. 92 01 17

Vor speciale: hårtoppe samt parykker

et lille stykke tilbage og benytte det lysregulerede kryds Gadehusvej-Roskildevej. Tidsmæssigt betyder det intet, da busserne ofte måtte vente i lang tid for at komme over Roskildevejen fra Høje Tåstrupvejen.

Svendborg garagerne

Den 24. juni var der rejsegilde på første etape af det store værksteds- og garagebyggeri ved de gamle remiser i Svendborg. Det er samtidig en kendsgerning, at dette arbejde der er det første der udføres efter de nye licitationsregler med fast pris og bestemt afleveringstid, for tiden er otte uger foran tiden for afleveringen.

Vordingborg-Maribo

Denne bilrute har i mange år været drevet af DSB og LJ i fællesskab. Fra 1. oktober køres ruten af Lollandsbanen alene.

Broer til modelbrug kan imidlertid også støbes af gips i forme af finér og pap, fig. 6 og 7. Bunden 1 og siderne 5 og 6 udfærdiges af 6 mm krydsfinér, indsatsen 3 bukket af en papstrimmel, der klæbes til træklodsen 2. Træklodsen sømmes fast til bunden nedefra. Den af pap fremstillet bue 4 fastklæbes med vandfast lim.

Til hver sidevæg 5 sømmer vi foroven en træliste 7 med 6 mm frem-spring i hver ende. Den 5 mm tykke og 30 mm brede træliste 8 trykkes efter formens fyldning med gipsgrød i tilsvarende udsparringer i formens gavlstykker.

Alle formens indvendige dele indfedtes godt inden støbningen, ellers vil formens dele ikke slippe gipsen efter afhærdningen.

Formens bund og sider samles med tynde trådstifter, som vi senere let kan trække ud, når formen skal adskilles.

Vi lader simpelt hen være med at banke stifterne helt i bund, så er de nemmere at få fat i med en tang.

Den tyndflydende gipsgrød hældes i formen til den næsten når formens øverste rand. Efter nogen tid, når massen er tilpas blød, trykker vi listen 8 på plads og skyder den overskydende gipsmasse af med et bræt eller en stål-lineal, der trækkes glat over formen.

Efter et døgn's forløb tages formens vægge fra hinanden og indsatsen trækkes forsigtigt ud, hvorefter vi fjerner alle grater med en kniv.

Brøns sideflader kan evt. forsynes med ridsede stenfuger ved hjælp af et søm.

Gipsmassen kan inden støbningen til-sættes farvestof efter ønske. Skal broen have en flammert overflade, hvilket f.eks. er tilfældet, hvis den er bygget op af »sten«, males den i de ønskede farver.

MODEL-JERNBANE

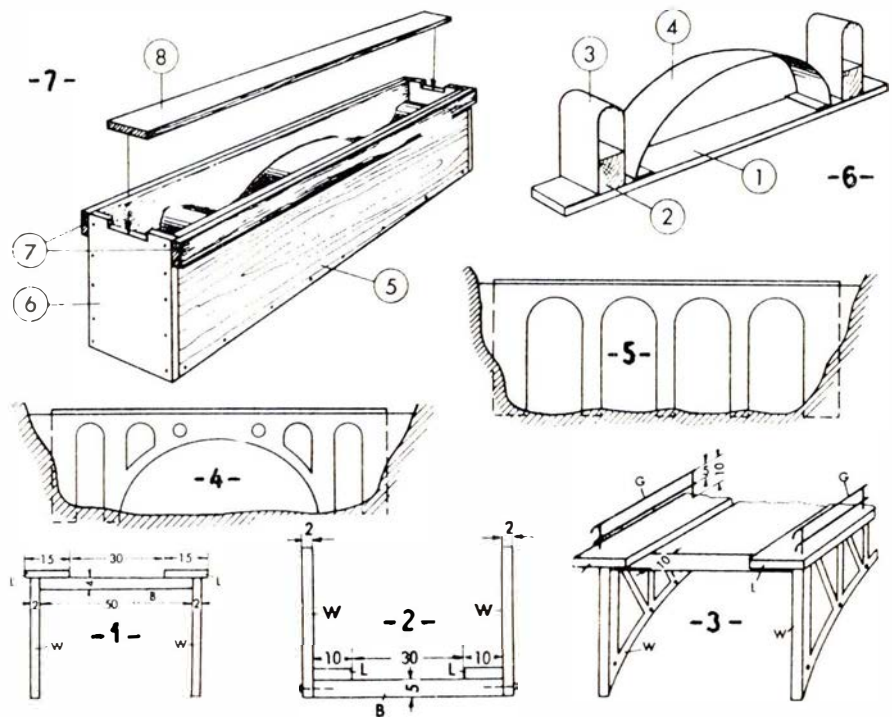
Vi støber broer

En bro over en slugt eller et vandløb virker altid tillokkende på modelbyggeren, blot skal man sørge for at få broen indpasset i anlæggets terræn. I intet tilfælde må man overfylde anlægget med broer, som man desværre hyppigt ser er tilfældet.

De vigtigste former for stålbroer kan vi finde i diverse modelbanekataloger og i fortegnelser over plastbyggesæt, hvorfor vi ikke i detaljer skal beskæftige os her med disse brotyper.

Ønsker vi imidlertid selv at bygge stålbroer, er de vigtigste materialer krydsfinér og masonit, der begge er velegnet til udskæring af gitterdragere. Som forbillede kan man f.eks. bruge Märklins brosortiment.

På fig. 1, 2 og 3 har vi her gengivet hovedmålene for broer af disse typer, der også kan bruges som vejbroer. I så fald bør vejbanen være mindst 5 cm bred.

Arbejdstegning til bro- og viaduktbygning

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

damms
radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Fredericia

Vejen til bedre
og billigere service...

UNO-X service

ved Hans E. Pedersen
Egeskovvej 140 . Fredericia

Telefon 92 59 21

benzin - olie - vask - smøring
- autoudstyr - quick-service udføres

SOFT ICE CAFETERIA

ved Henry Gadegård

Vesterbrogade 31 . Fredericia

Telefon 92 26 63

Pølser - Hotdogs - Is - Sodavand
Æbleskiver samt kaffe med brød
og smørrebrød

Åbent fra kl. 8-23

SLAGTERFORRETNINGEN

ved Erik Raben

Kongsgade 77 . Fredericia

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt

hjemmelavet pålæg og Kolding-salater

Prøv vor medister

TELEFON 92 12 81

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia

Lækkert smørrebrød

Selskabssmørrebrød - Anretninger

Vi bringer overalt - Tlf. 92 25 64

Vi spiser på

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16, Fredericia, tlf. 920203

Små varme retter samt smørrebrød

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

PRANGERVEJENS

MÆLKEUDSALG

ved Poul Hansen

Prangervej 53 . Fredericia . Tlf. 92 02 85

1. kl.s mejeriprodukter - kolonialvarer
samt frisk brød og lækre kager

Ind til ...

ESSO servicenter

ved C. H. Marcussen

Treldevej 34 . Fredericia . Tlf. 92 51 51

benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - Quick-service udføres

SOL-ISBAR

v/ G. Hansen

Jyllandsgade 65, Fredericia, tlf. 922460

Stort udvalg i chokolade, konfekturer,
og gaveæsker. Vort speciale: Gammel-
daws vaffer, soft-ice og dessert-is

Besøg specialforretningen

EXCLUSIV

Jyllandsgade 67 - Fredericia

Det store udvalg i films-magasiner
samt diverse hjælpemidler

Kvalitet og diskretion en selvfølge

Udlejning af film og projector

Åben fra 10-22

SYMASKINEHUSET

ved K. Nørregaard Andersen

Oldenborggade 8 . Fredericia

Telf. 92 02 97

Forhandler af Pfaff-Koyo samt

Passap strikkemaskine

FREDERICIA BOGTRYKKERI

ved Niels Schultz

Kirkestræde 16 . Telf. 92 00 66

Vi kører til

Fredericia Slidbanefabrik A/S

v/ Herbert Zagler

Bjergegade 28 - Telefon 92 04 03

Alt i personvognsdæk

Spec.: Vi lægger gerne slidbane
på Deres egne dæk

Det går hurtigere i Sparekassen

Den moderne sparekasse klarer Deres økonomi

SPAREKASSEN . Fredericia

Vi handler i

JUULS BAGERI

Havepladsvej 156 - Fredericia

1. kl.s lækkert brød og kager

Spec.: FØDSELS DAGSKRINGLE

Telefon 92 07 55

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20

7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

Stedet for moderne hårpleje ...

PARKSALONEN

ved Ellen B. Magnussen

Randalsparken . Fredericia

Telefon 92 32 05

Spec.: Hårtoppe samt parykker

M. H. Møbler

ved Marius Hansen

Bjergegade 9a o. g. - Fredericia

Det store udvalg i bedre brugte møbler

til bundpriser

Telefon 92 22 60

Vi handler i ...

ISMEJERIET

Vesterbrogade 44 . Fredericia

Telefon 92 10 35

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter

Få dårlige fødder gjort gode -
og gode fødder bedre ...

FODPLEJE

ved Inge Norby

Plutovænget 8 . Fredericia

Telefon 92 45 84

NB. Bus 3 til Skolevej, kun 2 min. gang

ISMEJERIET

ved K. Jacobsen

Sjællandsgade 11 . Fredericia

Telefon 92 10 37

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter

samt lækkert brød og kager

Kolonialvarer

TV HUSET

Vasegården . Fredericia

Telefon 92 44 68

Stort udvalg i de førende mærker
indenfor

RADIO - TV - BÄNDOPTAGERE
samt HÄRDE HVIDEVARER

»MØBELKÆLDEREN«

Ægirsvej 13 . Fredericia

Telefon 92 53 54

Ompolstring af alle slags møbler
udføres med garanti for

1. kl.s arbejde og 1. kl.s service
Vi leverer gerne nye møbler og tæpper
efter ønske

For at undgå besværligheder ved montering af broen, må anlægget i forvejen være tilpasset denne. Vi kan således med fordel forsyne anlægget med landfæster af træ mellem hvilke vi blot skal anbringe broen.

Til bropiller og tunnelportaler kan købes murværk i plader, der let lader sig udskære. Sådanne plader, ca. 5 mm tykke, kan imidlertid også støbes i gips efter ovennævnte princip.

J. B. Dyrkilde.

GÅGADENS LEGETØJ OG HOBBY

ved Aage Wøhlk

Vestergade 6 . Nørresundby . 17 12 17

Stort udvalg i hobbyartikler og elektriske tog - minirace - fjernstyring - træ- og plasticbyggesæt

Alt i førende mærker

FOTOHOBBY

fortsat fra side 231

Hvad er eksponeringsspillerum?

Med eksponeringsspillerum betegner man, en i filmen indbygget sikkerhedsfaktor, der skal redde billedet for en uheldig fotograf, der tog fejl i sin vurdering af lysforholdene.

Lad os tage et eksempel: Vi er kommet til det resultat, at blænderen skal stilles på 8. Senere viser det sig, at den skulle have været stillet på f.eks. 5,6 eller 11. Alligevel viser det sig, at vi har fået et brugbart billede eller rettere negativ.

Vi kan altså tillade os at ramme mindst en blænde forkert til begge sider. I praksis vil det vise sig, at en moderne film kan klare 2-4 gange under eller overeksponering. Det er eksponeringsspillerum. (Det skal i hast siges, at dette ikke gælder farvefilm, der skal eksponeres med meget større nøjagtighed).

Spøgen må imidlertid ikke overdri- ves. Forsøge man sig med differencer,

der er fra 8 til 12 gange normal eksponeringstid, ender man med håbløst over- eller undereksponerede film.

Mest frygtet af alle fejl er vel nok undereksponering, der resulterer i glasklare negativer - komplet umulige at kopiere.

Noget bedre går det - omend ikke godt - med stærkt overeksponerede sorte, tætte negativer: kopien kan laves, men bliver kornet utydelig uskarp og kontrastfattig, men dog en anelse bedre end ingenting.

Imod rigtige grove fejl gives ingen mirakelkur.

Teknisk ligger det sådan, at hurtige film har et stor eksponerings- og fremkaldespillerum over for undereksponering!

Dette forhold kan man udnytte, hvis man har en mistanke om 2-4 ganges undereksponering (eller hvis man direkte er tvunget til at undereksponere på grund af lysforholdene). Så kan man ved at forlænge fremkaldelsen 2-3 gange alligevel få brugbare negativer!

Dette lader sig ikke gøre med de langsomme film, fordi disse typer er karakteriseret ved, at de er ufølsomme overfor svagt lys. Da der ikke eksisterer tegning i undereksponerede skygger, kan man muligvis få noget frem ved forceret fremkaldelse! Tilmed vil de eventuelle højlys blive fattige på detaljer (blokerede) ved forlængelse af fremkaldelsen.

Vi holder altså fortsat fast på den hurtige film som universalfilmen.

Opløsningsevne og konturskarphe

En films opløsningsevne måles i det antal fine linier, der i et mikroskop kan skelnes pr. mm.

Grænsen for øjets opløsningsevne lå som vi har hørt tidligere, på ca. 15 linier pr. mm.

Et objektiv af bedste kvalitet kan klare ca. 250 linier pr. mm, medens opløsningsgrænsen for langsomme film ligger på ca. 150 linier pr. mm. De almindelige universalfilm klarer 60-80 linier pr. mm.

Til foreningsfester og møder Serapionsordens selskabslokaler

v/ Harry Nielsen

Smukke nyrestaurerede lokaler
1. klasses betjening

Jomfru Anegade 3 - Ålborg - Tlf. (08) 13 20 80

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

... og pengene sætter vi i

Følg »Gulf-Strømmen« til

GULF SERVICE

v/ Niels Larsen

Hjertingvej - Esbjerg - telf. 12 67 16

Benzin - olie - vask - smøring samt

stort udvalg i autoudstyr

Quisk service udføres

ARBEJDERNES LANDSBANK

Filialen i Esbjerg

Kongensgade 13

De får råd - når De går i banken

Vi handler hos

Slagtermester ENEMARK

Bent Olesens eftf.

Gl. Vardevej 53 . Esbjerg . Telf. 12 16 15

Altid 1. kl.s kød, flæsk

samt hjemmelavet pålæg og salater

Ekstrafin medister

ULLERS RADIO

Strandby Kirkevej 175 . Esbjerg

Telf. 12 98 64

De førende mærker indenfor

radio - TV - båndoptagere

1. kl.s reparationer udføres
med faglig garanti - også om aftenen

Forkort rejsen

med en lommeroman fra ...

JERNE KIOSKEN

Skolebakken 130 . Esbjerg

Telefon 12 30 91

Aviser, uge- og månedsblade

Vejle

VEEDOL service

ved mekaniker Johnny Jørgensen
Kolding Landevej 62 . Vejle
Telf. 82 75 78

Benzin – Olie – Vask – Smøring
Autoudstyr

Spec.: undervognsbehandling
samt alt i reparationer

VEJLE KARROSSERIFABRIK

og

AUTOOPRETNING

ved Hans J. Sørensen

Vedelsgade 75 . Vejle . Tlf. (05) 82 24 88

privat (05) 82 65 76

Spec.: PERSONVOGNSOPRETNING

Ind til ...

ESSO Servicenter

ved Erling Skøtt

Kolding Landevej 31 . Vejle

Telefon 82 08 51

benzin – oile – vask – smøring –
autoudstyr – quick-service udføres
reel betjening

Vi kører til ...

CHEVRON service

ved mekaniker Bjarne Johansen

Ribe Landevej 12 . Vejle . Telf. 82 81 61

benzin – autodiesel – smøring –
olieskift – vask – stort udvalg
i autotilbehør – quick-service
samt autoreparationer udføres

Lad vaske i ...

REKORD VASK

ved Jørgen Østergaard

Havnegade 9 . Vejle . Telf. 82 19 10

VÅD VASK – TØR VASK – RULLEVASK

Vi henter og bringer gerne

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon »BIRTHE«

ved Birthe Larsen

Grejsdals Landevej 151 . Vejle

Telefon 82 85 50

1. kl.s omhyggelig og individuel
behandling udføres

GULF service

ved John Bak

Kolding Landevej 22 . Vejle

Telefon 82 16 70

benzin – olie – vask – smøring
quick-service

Spec.: Autoreparationer
samt pladearbejde udføres

Conditoret »VISSINGHUS«

ved H. A. Nyemann

Byens førende conditori

– kun det bedste brød og kager

Vissinggade 2 . Vejle . Telf. 82 23 28

Det store udvalg i
VINE – SPIRITUOSA – TOBAKSVARER
– så ...

VINHUSET

Vestergade 12 . Vejle . Tlf. 82 82 88

Stedet for moderne hårpleje ...

MIMI SALONEN

ved Jette Andersen

Ågade 50 . Vejle . Telf. 82 63 61

1. kl.s individuel behandling udføres

Følg Gulf-strømmen til

GULF SERVICE

v/ E. Pedersen

Dæmningen 12 – Vejle – Telf. 82 08 04

Benzin – olie – Vask – Smøring

Stort udvalg i autotilbehør

Horsens

Vi handler i ...

KOLONIALFORRETNINGEN

ved Kurt Sørensen

Vestergade 25. Horsens . Telf. 62 39 07

Kolonial – konserves – vine – spirituosa

Spec.: Ekstrafin kaffe

STJERNE SKO

Kongensgade 6 . Beringsgården . Horsens

Telf. 62 88 46

Kvalitetsfodtøj for hele familien
til rimelige priser ...

Vi ringer efter ...

METHAS BILER

62 61 00

Biler op til 8 personer

CONNIE SAMSONS

TANDTEKNIK

eksam. tandtekniker

(Jørgen Pedersens eftf.)

Søndergade 9 . Horsens . Telf. 62 54 73

Konsultation fra kl. 9.30 til 17.00

Lørdag efter aftale

Horsens

Stort udvalg i GRAVSTEN
til rimelige priser ...

Midtjyllands Mek. Stenhuggeri

Langmarksvej 33 . Horsens

Telefon 62 74 90

(Gode parkeringsforhold)

Skanderborg

Tandlæge

ESKE KRISTENSEN

Adelgade 57 . Skanderborg

(over Jyske Bank)

Telefon 52 11 77

Herning

ANDELSBANKEN

A. m. b. a.

HERNING-AFDELING

Bryggergade 10 . Telefon 12 83 11

Det store udvalg i

URE – GULD – KIKKERTER

Specialforretning

med salg direkte fra fabrik

MANGE OVER – INGEN UNDER

ANNIE OG FLEMMING

Torvet (ved Herning kirke) . Telf. 12 73 30

Stedet for moderne hårpleje

– så ...

BERGs EFTF. Herrefrisør

ved Poul Erik Nielsen

Østergade 23 . Herning . Telf. 12 04 85

Deres guldsmed ...

STØCKER

Skolegade 5 . Herning

Telefon 12 04 15

Vi kører til ...

VESTERBRO AUTOLAK

ved Max Jessen

Ringkøbingvej 44 . Herning

Telefon 12 29 54

Såvel hellakering som reparationer
udføres

Konturskarphed er ikke det samme som opløsningsevne. Uskarpe konturer er en følge af lysspredning i filmhinden, idet sølvkrystallerne virker som små spejle og prizmer og spreder lyset i grænseområderne imellem lys og skygge, f. eks. i tegningen af sorte silhouetter imod lys himmel. En films konturskarphed og opløsningsevne hænger i virkeligheden sammen med nogle af de punkter, vi allerede har diskuteret: skarphed, finkornethed og graduation.

Objektivets kvalitet og fremkaldelsesart spiller ligeledes væsentligt ind. Nogle finkornsfremkaldere har stærkt opløsende egenskaber af sølvet i hinden: sølvkornene flyttes ligefrem rundt i grænseområderne for lys og skygge, dvs. at de fremkalder nok et fint korn, men de nedsætter samtidig filmens opløsningsevne og forårsager uskarphed i konturerne.

Man har eksempler på film, der vel er blevet grovkornet efter en robust fremkaldelse, men som alligevel har en udmærket konturskarphed – og man kender film, der både er finkornet og har stor opløsningsevne, men som giver flade, kontrastløse negativer, der dårligt lader sig kopiere. Endelig har man også objektiver, hvis teoretiske opløsningsevne er høj uden at kunne udnyttes, fordi de tegner alt for blødt.

At finde frem til en film, der – foruden at opfylde kravene om hurtighed, finkornethed, normal kontrast og stort eksponeringsspillerum – tillige udmærker sig ved god opløsningsevne og konturskarphed – kan godt medføre lidt eksperimentering. Det er dog ingen uløselig opgave, selv om individuel smag, eksponering, objektiver og fremkaldeteknik er medbestemmende faktorer. Vanskeligheden må på ingen måde overdrives. Samtlige store filmfabrikker giver en udmærket vejledning om filmenes tekniske data og kun første klasses fabrikker er repræsenteret på det danske marked. Der kan ikke objektivt påvises mangler på kvalitet. I næste nummer vil vi så fortælle lidt om hvilke sort/hvide film man skal foretrække. På genhør!

((fortsættes).
Knud Sidal.

Gå til specialisten . . .

SEERUPS FOTO

Kirkegade 3 . Struer . Telf. 85 12 10

Alt indenfor foto samt tilbehør

FRA KLUBBERNE

Mariager-Handest

Klubbens loko HV 3 er efter ca. 4000 timers arbejde af to af klubbens medlemmer så vidt færdig, at det forventes at kunne fremføre tog med de engelske jernbaneentusiaster fra Århus til Mariager den 20. september.

Bryrup-V rads

Klubbens loko HV 2 skal til eftersyn, der vil tage et helt år. Fra DSB er i den tid stillet en F-maskine til rådighed for klubben på rimelige betingelser.

Banen har i sommer haft så stor søgning, at der i juli måned måtte køres en aftentur i begge retninger. Weekend kørselen fortsætter til november.

Dansk Jernbane-Klub

Ved sydbanens 100 års jubilæum kommer klubbens museumstog til Haslev den 4. oktober, hvor der bliver kørsel med toget til Thureby og Bråby i forbindelse med jubilæumsfestlighederne i Haslev.

Helsingør Jernbaneklub

Medlemsbladet »Bumletoget« udkom samtidig med åbningen af MOROP kongressen, ikke alene med tresproget velkomst til kongressens gæster, men samtlige bladets artikler var også med dansk, tysk og engelsk tekst – det var fornemt og fikst og viser, at bladet svarer til langt mere end dets navn lover. Desværre er klubbens museumstog endnu ikke kommet i drift. Tilladelse til kørsel er givet under forudsætning af, at forsikringsspørgsmålet bliver løst. Klubben synes ikke, der er rimelighed i den behandling den får i dette spørgsmål, men man har hverken tabt modet eller håbet.

Fra Dansk ESSO har klubben som gave modtaget en tankvogn, der er bygget i 1920 med højtliggende tank, der gør den anvendelig som vandbeholder til loko-vandforsyning.

DØDSFALD

Rettelse

I augustnummeret var beklageligt nok anført, at overtrafikassistent A. C. Poulsen, Vedbæk, var afgået ved døden. Poulsen er stadig i bedste velgående og forretter tjeneste på Vedbæk station.

Afdøde var overtrafikassistent A. C. Poulsen, fh. Kbhvn. H. rejsegods, 80 år.

Herning

Stedet, hvor man spiser godt og billigt

PALÆ BAGERI OG CAFETERIA
Østergade 34 . Herning . Telf. 12 03 32
Dagens middag – a la carte – smørebør

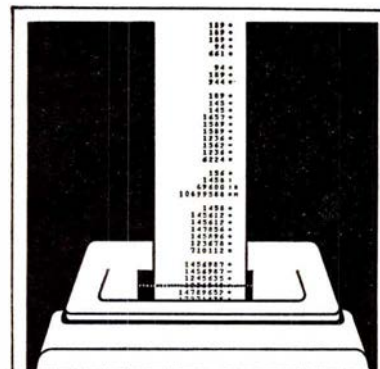
DALLS

HERREMAGASIN

P. M.-HUSET . HERNING . TELF. 120581

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

Det går hurtigere i sparekassen

Den moderne sparekasse klarer Deres økonomi

Hammerum herred

AUTOMOBILFORRETNINGEN

J. ØRUM-PETERSEN

Ringkøbingvej 56 . 7400 Herning

Telefon (07) 12 51 55

Aut. Peugeot-forhandler

Ny SIMCA og SUNBEAM eller køb af brugt vogn

Damgårdvej . Herning . Telf. 12 13 14
også bedst med reparation og service

Silkeborg

NY PRAKSIS
Tandlæge FRITS NIELSEN
Østergade 10 . Silkeborg
Telefon 82 19 43

NY TANDLÆGEPRAKSIS
Tandlæge
HANS JØRN PEDERSEN
Borgergade 12 . Silkeborg
Telefon 82 14 15
Konsultation efter aftale

Vi kører til ...

FISKERS CAMPING-CENTER
Funder Bakke 53 . Silkeborg
Telefon 82 49 26

Aut. forh. af Campi campingvogne
samt A-B-C og Campi telte
Stort udvalg i camping-udstyr –
havemøbler m. m.

Vi handler med fordel hos ...

STJERNE MØBLER & TÆPPER
ved Hans Larsen
Estrupgade 18 . Silkeborg
Telefon 82 08 18

TOLSTRUP CYKLER
ved Anders Rødgaard Nielsen
Frederiksberggade 14 . Silkeborg
Det store udvalg i cykler,
autocykler samt tilbehør
1. kl.s reparationer udføres
Aut. PUCH forhandler
Telefon 82 24 78

Gå til specialisten

SILKEBORG LÅSE-SERVICE
H. Sørensen
Lyngbygade 11 – Telefon 82 24 32
Alt indenfor låse-, pengeskabs- og box-
nøgler kopifræses fra dag til dag
Postordre ekspederes

Vejen til bedre service ...

BP service
ved H. E. Husted
Borgergade 71 . Silkeborg
Telefon 82 46 61
benzin – olie – vask – smøring
autoudstyr – quick-service udføres

Få renset hos ...

PHILIPS REKORD RENS
Skolegade 21 . Silkeborg . Telf. 82 52 35
Rekord Rens er ikke kilo-rens
– men kvalitetsrens til kilopræs
(P-plads overfor)

SILKEBORG SPAREKASSE
Telefon (06) 82 52 66 – Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–17.00 og 18.00–19.30

DORTHE KOLONIAL
v/ Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 – Silkeborg
Alt i kolonial – konserves – vine –
spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe
Telf. 82 14 55

PARK SALONEN
ved Gurli Lind
Baggensesvej 10 . Silkeborg
Telefon 82 22 10
Alt indenfor moderne hårpleje
1. kl.s individuel behandling udføres

Ind til ...

ESSO service station
ved Jens Kristensen
Ndr. Ringvej 131 . Silkeborg
Telefon 82 15 62
benzin – olie – vask – smøring
Quick-service
Stort udvalg i autoudstyr.

Kolding

Tandlægerne
JYTE og VAGN HOLM
har åbnet praksis
Akseltorv 6, 2. sal . Kolding
Telefon 52 14 32
Konsultation efter aftale

Quick-service udføres på nyt
moderne apparatur

SHELL service
Mazantigade 12 . Kolding
Telefon 52 11 11
benzin – olieskift – smøring
dækservice samt autotilbehør

Kolding

Villys kedel- og oliefyrservice
Brandorffsvej 25 – Kolding – Tlf. 52 43 58
Reparationer og vedligeholdelse af alle
typer oliefyr samt kedelrensning
NB. Døgnvagt : fyringssæsonen

BECH & NIELSEN
Tømrermester
Maskin- og bygnings-snedkeri
Sdr. Ringvej 40 – Kolding
Telf. 52 50 05

CHEVRON service
ved L. Kling-Petersen
Haderslevvej 117 . Kolding
Telefon 52 25 54 - 52 77 59
Benzin . olie . vask . smøring samt
autoudstyr – 1. kl.s autorep. udføres

STÆHRS KOLONIAL
ved E. Thomsen
Sdr. Ringvej 3 . Kolding . Telf. 52 19 71
Alt i 1. kl.s kolonial – konserves –
vine – spirituosa samt tobaksvarer
Ekstrafin kaffe

Nye tider – nye moder –
nye frisurer – ny salon ...

Salon SONJA
ved Sonja Hansen
Haderslevvej 131 . Kolding
Telefon 52 91 81

Vi handler hos ...

ELLEN KIRK JENSEN
Ejner A. Hansens efft.
Fjordvej 71 . Kolding . Telf. 52 07 06
1. kl.s kolonial – konserves
vine – tobakker
Prøv vor fine kaffe

Erritsø

Vær prisbevidst – kør til ...

BP selv-service
Erritsø . Telefon 95 24 88
benzin – olieskift – selv-vask m. tørring
smøring samt quick-service udføres
Stort udvalg i autotilbehør
Forpagter Jens Hansen

Lokofører P. Hansen,
fh. mdt. Kbhvn. Gb., 89 år.
Stationsmester H. C. I. Damskov,
Doense 1938–1952, 82 år.
Stationsmester P. K. Hvidemose,
Helgoland 1946–1955, 80 år.
Stationsforstander H. O. Larsen,
Kbhvn. L. 1949–1961, 79 år.
Trafikkontrollør C. A. Schlosser,
fh. Nørrebro, 73 år.
Trafikkontrollør H. P. H. Olsen,
fh. kontrolkontoret Sølvgade, 72 år.

Oversignalformand O. L. Mikkelsen,
Kabelkolonnen Århus, 65 år.
Togfører E. A. Pedersen,
fh. Kbhvn. H., 71 år.
Togfører S. A. Jørgensen,
Århus, 54 år.
Pakhusformand J. C. R. Petersen,
ddt. Esbjerg, 46 år.
Overportør E. Nedergaard,
fh. Kbhvn Gb., 46 år.
Overbanehåndværker H. J. Jørgensen,
Svejsekolonnen Århus, 45 år.

nu det daglige liv for noget uvirkeligt og uvæsentligt i forhold til sin digteriske virksomhed. Bogen slutter med, at han bliver indkaldt til sikringsstyren; da han sidder i toget på vej mod krigen, vokser hans erkendelse af at han også er skyld i, at forholdene er som de er; han er ved at blive moden.

Transport in Ireland 1880–1910

184 sider, ill. Ca. kr. 55,00.
Transport Research Associates,
139 Fortfield Road, Dublin 6.

Irland er et spændende transportkapitel, som der lukkes op for i denne bog. Alle former for transport er behandlet, men rent naturligt for den nævnte periode indtager jernbanerne en central plads og en væsentlig del af bogens sider. Og sagen bliver ikke mindre spændende af, at der her er tale om bredsporede jernbaner, der i øvrigt løber gennem et forholdsvis primitivt land. Det er en broget historie med alle en sådant facetter, og det er spændende læsning.

Ocean Liners of the Past

176 sider, ill.
Patrick Stephens Limited,
9 Ely Place, London EC 1.

Bogen er et optryk af en særudgave af det engelske blad »The Shipbuilders« og var på det tidspunkt det største nummer bladet havde udgivet. Det betød samtidig vel nok højdepunktet for England som skibsbyggere med de to store »Olympic« og »Titanic«. Det er »Olympic«- der gennemgås i detaljer, og det var da også det skib, der levede gennem hele 1. verdenskrig og oplevede sin naturlige død på skrotpladsen til forskel fra »Titanic«, der end ikke nåede at fuldende sin jomfrurejse.

Der findes 142 illustrationer, 31 tegninger og syv foldede planer over skibet, og bogen byder på en fuldstændig og klar redegørelse for dette flydende guldpalads.

Studies in Railway Expansion and the Capital Market

216 sider. Ca. kr. 65,00.
Frank Cass & Company Ltd.,
67 Great Russell Street,
London WC 1

Det er tørre sager, økonomi, jernbaneekspansion, kapitalmarked osv., men det er uvægerligt et kapitel, man må beskæftige sig med. Sagen har endda to sider: Hvordan finansieres banen? Og hvordan kan den til sin tid fornyke de én gang stadfæstede økonomiske rammer? Disse problemer er store, meget

FREMADs Folke Bibliotek 19. årgang

Så starter FFB for 19. gang – ny dansk rekord for bogserier! Og med den 19. runde passerer også bind nr. 200, der trykt i over 7 millioner eksemplarer, har sikret titusinder af arbejderhjem en kvalitetspræget og underholdende bogsamling, der har bud til hele familien.

Det skal ikke nægtes at man mærker de hårdere vinde, der blæser herhjemme i denne tid: det bliver dyrere at producere og dermed dyrere at sælge. Andre forlag har oversvømmet markedet med billige bøger – og TV sluger masser af folks kostbare fritid.

På den anden side føler FFB, at netop arbejderbevægelsens eget forlag må og skal gøre en indsats for den billige bog – og derfor er priserne på FFB i år kun forhøjet med nogle få øre. Vort håb er at mange nye abonnenter fra arbejdspladserne vil melde sig og dermed retfærdiggøre den lave prispolitik, der jo er helt afhængig af tilstrækkeligt store oplag...

I år lægger man igen et dusin fine bøger på bordet: først Poul Ørums TV-succes »Rundt om en Enebærbusk« og Hans H. Kirsts afslørende »08/15 i Dag« om kadaverdisciplinen, der på kedelig vis har overlevet Hitler og stadig findes i den nye tyske forbundshær.

Ved at indtegne Dem som medlem af bogringen får De for kun kr. 16,85 pr. bind smukt indbundne bøger af de bedste danske og udenlandske forfattere.

Bog nr. 200 giver et gratis billedværk

FFB udgiver i denne sæson sin bog nr. 200, og dette fejres med et læserlotteri, hvor alle medlemmer sammen med oktober-bøgerne får et stort flot udstyret billedværk: »Sjældne Dyr i Zoo«, hvor 240 prægtige fotos ledsages af tekst af selveste Ingvald Lieberkind.

Værket koster i boghandelen 36,75, men alle Bogrings-medlemmer får det gratis! Bøgerne fås både i boghandelen og hos FFBs mange bogombud.

To nye værker i Tranebøgerne

Mogens Klitgaard
DE RØDE FJER
Gyldendals Tranebøger
Kr. 7,50.

Knuth Becker
NÅR TOGET KØRER I-II
4. udgave
Gyldendals Tranebøger
Pr. bog kr. 11,75.

Mogens Klitgaards roman fra 1940 »De røde fjer« foregår i Napoleonstidens København. Gennem huslærer Sivertsens øjne oplever man borgerskabets kamp for en fri forfatning og deres evige sammenstød med Frederik VI's forhadte adjudanter »de røde fjer«. Romanen, der er skrevet i 1940, er fyldt med hentydninger til diktatur og nazisme; alligevel er det ikke i første række en politisk eller historisk roman, men en beskrivelse af et menneskes gladelige udvikling: i modsætning til den i alle henseender fallerede manufakturhandler i Klitgaards roman fra 1937 »Der sidder en mand i en sporvogn«, der bare lod stå til, udvikler huslærer Sivertsen i »De røde fjer« sig fra en lille rådvild nokkepeter til en mand, der vil kæmpe for sin ret til at leve sit liv, som han vil og finder det rigtigt.

I Knuth Beckers romanserie om Kai Gøtsche foreligger nu »Når toget kører« I-II. Kai er blevet et voksent, men endnu ikke modent menneske. Han skal have et barn med tjenestepigen, men er ude af stand til at tage sit ansvar på sig. Han arbejder – og arbejder godt – i faderens forretning, men kalder end-

Randers

TANDLÆGE

POUL HENNING RASMUSSEN

Tandlæge Esther Fogets Eftf.
Brødregade 18 - Randers
Patienter tilskrives kl. 9-12 og 13-17
Telefon 42 09 39

NY TANDLÆGEKLINIK

Tandlæge LEIF WIEDBRECHT

Rådhusørvet 4 . Randers . Telf. 43 17 33
(Handelsbankens gl. bygning)
Konsultation 9-17 - Lørdag efter aftale

DAMESALON

ved Bent Carlsen
V. Altanvej 39 . Randers . Telf. 42 27 18
1. kl.s moderne hårpleje

Vi kører til ...

STELTERs AUTOLAKERING

ved Edwin L. S. Nielsen
Tebbestrupkær . Randers . Telf. 43 17 22
Hellakering samt reparationer med
garanti for hurtig og fagmæssig
udførelse

Stedet for den kvalitets-
og modebevidste ...

Middelgade 14 . Randers . Telf. 42 14 61

Få nyt velvære hos ...

Deres Fod- og Skønhedspleje

ved Anna-Lise Jespersen
Eksam. fodpleje-specialist
og cosmetolog
Tjørbyvej 7 . Dronningborg
Telefon 43 11 25

RANDERS

STYRETØJS SERVICE

Støberigade 5 . Telefon 42 06 72
Alle reparationer udføres
på eget moderne værksted

Det store udvalg i radio, TV
og gramfonplader - så ...

THORUPS EFTFV.B.O.HENRIKSEN & H.JACOBSEN
ØSTERVOLD/SLOTSGADE . RANDERS . TLF. 42 69 99

1. kl.s reparationer udføres
med faglig garanti

Kør ind til .

GULF service

ved Niels Kjærsgaard
Strømmen 20 A . Telf. 42 30 04 . Randers
Benzin - Olieskiift - Smøring
Autoudstyr - Quick-vask

HANSEN MØBLER

Rosenørngade 8 . Randers
Telefon 43 00 54

Den elegante
og moderigtige frisure - så ...

JOAN DANIELSEN

E. Mogensens eftf.
Valdemarsvej 3A . Randers
Telefon 42 22 84
1. kl.s individuel behandling udføres
Spec.: Hårtoppe samt parykker

Den elegante
og moderne frisurer - så ...

Damefrisørsalon »ROSEN«

ved Gerda Vissing Olesen
Gasværksvej 3 . Randers . Tlf. 42 95 15
Spec.: Hårtoppe samt parykker

RANDERS AUTO-OPRETNING

ved Karsten og John Bottke
Kærgade 73 . Randers . Telf. 43 00 08
Alle former for autoskader udføres
hurtigt og reelt
med moderne specialapparatur

Vi handler i ...

Boulevardgårdens Mælkeudsalg

ved Rita Pedersen
Nr. Boulevard 78 . Randers
Telefon 42 30 48

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt lækkert brød og kager
og kolonialvarer

Vi handler hos ...

HØJGAARDENS SLAGTER

ved Vagn Frandsen
Mariagervej 32 . Randers . Tlf. 42 45 99
1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og salater

Vær på hat med moden - og se
det store udvalg i hatte hos ...

ELISABETH

Vestergade 10 . Randers
Telefon 42 52 41

SPAREKASSEN
for Randers By og Omegn
15 filialer på land og i by

Langå

Tøj til far og søn ...

SKYDT's HERRETØJ

Bredgade 42 . Langå . Telf. 46 14 47
... det store kvalitetsudvalg i
herre- og drengekonfektion
samt lingeri ...

Bredgade 18 . Langå
Telefon 46 10 45 . 43 18 40

Gå i specialforretningen ...

FRITIDSMAGASINET

Bredgade 24 . Langå . Telf. 46 14 63
Det store udvalg i broderiartikler,
metervarer samt lampeskærmestel
og tilbehør

store, og der skete virkelig ting i jernbanens »skinnespor«, der nok er et nærmere studium værd. Derfor denne bog, og derfor bør De nu nok alligevel læse den!

Locomotive Stock Book 1969

Ca. 150 sider, ill. Ca. kr. 22,00.

The Railway Correspondance and Travel Society, Rannoch, Upper Way, Upper Longden, Nr. Rugeley, Staffs.

Dette er en fuldstændig fortegnelse over den rullende trækraft ved de engelske baner i 1969, og som et kuriosum er den samme fortegnelse optrykt i originalversion fra 1934. Der er en del gode billeder af lokos, men i øvrigt er det liste op og liste ned, altså for den specielt interesserede.

Whishaw's Railways of

Great Britain & Ireland 1842

Ca. 550 sider, tegninger. Ca. kr. 110.

David & Charles (Holdings) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon.

Dette er nok den første bog, der har forsøgt at give tekniske detaljer over så at sige alle på det tidspunkt eksisterende jernbaner i England og Irland. Der er her tale om en virkelig alvorligt ment bog, der skulle være såvel den rejsende til grundig orientering som jernbanefolk og andre interesserede til opslagsbrug. Bogens alder gør den ganske interessant, og jeg er overbevist om, at den vil pryde mange jernbaneentusiasternes boghylder.

Die Lokalbahn

Murnau-Oberrammergau

84 sider, ill. Ca. kr. 15,00.

Franck'sche Verlagshandlung, Postfach 640, D 7000 Stuttgart 1.

Den tyske sidebane Murnau-Oberammergau i Alperne er lidt af en kuriositet. Her kører f.eks. DBs ældste elektriske loko stadig i tjeneste (60 år gammel), og denne strækning var den første, der blev elektrificeret med en-facet strøm.

At linien så oven i købet løber gennem en ualmindelig naturskøn egn gør kun yderligere sit til at begrunde en bog i tekst og billeder om banen.

The Midland & Great Northern Joint Railway

220 sider, ill. Ca. kr. 45,00.

David & Charles (Holdings) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon.

Med en hovedbane på mere end 160 km, restaurationsvogne, megen og tung godstrafik, mere end et dusin vigtige knudestationer gjorde MGNJR til en af datidens vigtigste jernbaneselskaber, der oven i købet havde sin helt egen politik på mange områder. Dette gjorde banen »egen«, og derfor bliver denne historie ekstra interessant. Specielt under den store koncentration i perioden 1923–1948 blev den en af de tre store, og til den sidste dag – før nationaliseringen – var den en betydningsfuld faktor i engelsk transportvæsen.

The Basingstoke & Alton Light Railway

64 sider, ill. Ca. kr. 12,00.

E. C. Griffith, Mavins Road, Farnham, Surrey.

Denne lille bane (ca. 18 km) forbandt de to stationer Basingstoke og Alton på hver sin hovedlinie af det store banesystem London & South Western Railway. Der var tre mellemstationer, og trafikken blev aldrig særlig intens, højst tre tog i hver retning pr. dag, oven i købet køreplanmæssigt lagt sådan, at de harmonerede med personalets 8-timers arbejdsdag og derfor uden smålig hensyntagen til et eventuelt publikums eventuelle urimelige behov for transport på bestemte tider.

Banen spillede i øvrigt efter sin lukning hovedrollen i to film, den ene endda ret dramatisk, idet et tog ramte en damptrømler i en overskæring og blev afsporet med efterfølgende vælten til resultat. Dette er også illustreret i bogen.

Computers and Artificial Intelligence

126 sider, ill. Ca. kr. 30,00.

Howard W. Sams & Co., Inc., 4300 West 62nd Street, Indianapolis, Indiana 46268.

Hvad er og hvad kan et edb-anlæg. Dette forsøges her forklaret på en rimeligt tilgængelig måde, og specielt interessant er, at der gives en udmærket definition på forskellen på digital og analog edb-behandling, populært kommerciel kontra videnskabelig edb-behandling.

Hvordan kan vi i dag sammensætte vort anlæg, hvilke muligheder byder markedet – kun det amerikanske, naturligvis, amerikanerne kunne jo ikke drømme om at beskæftige sig med det europæiske – og hvilke sikkerheder kan vi få i databehandlingen. En udmærket og oplysende bog, der giver et

supplement til den i øvrigt endnu ret sparsomme edb-litteratur.

Railway Enthusiasts' Handbook 1970–71

180 sider, ill. Ca. kr. 25,00.

David & Charles (Holdings) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon

Her er oplysninger om alle mulige og umulige ting, som en jernbaneentusiast kan finde på at spørge om. Hvordan driver man en smalsporet jernbane? Og hvordan en normalsporet? Miniature-jernbaner, modelbaner for hvermand, jernbaner i England og jernbaner på kontinentet? Industribaner? Hvordan fotograferer vi jernbaner? Eksempler på køreplaner for veteranbaner og liste over samme. Alene det sidste er så up-to-date, at ikke alene Maribo-Bandholm er med, men også Mariager-Handest (kaldet Mariagehandest). Glimrende bog.

High Speed Ground Transportation 335 sider. Ca. kr. 120,00.

Leland Hazard on Transportation

130 sider. Ca. kr. 80,00.

Carnegie-Mellon University, Schenley Park, Pittsburgh, Pennsylvania 15213.

Endnu to videnskabelige bøger om jernbanevæsen, denne gang om problemerne under høj hastighed og om nærtrafik.

Den første bog behandler de erfaringer og videnskabelige undersøgelser, der har fundet sted i mange lande. Bl. a. fransk gas-turbinetog, luftpudetog, Japans Tokaido-linie, velnok for øjeblikket verdens mest moderne jernbane-linie på alle områder.

Den anden bog behandler nærtrafik-problemerne sådan som de ser ud med de sidste tre års erfaringer og eksperimenter. Ikke mindst teorierne om analyser i forbindelse med planlægningen og problemer med at følge med tempoet i stigende transportbehov bliver indgående behandlet.

Jas.

BAGSIDEN

Undgå forurening - Skænderi er også en art

Vort EDB-anlæg registrerer

Gdr. Skov har udtalt til Aalborg Stiftstidende, at han herefter vil søge at være menneske.

Ja, så, men det har da aldrig manglet på menneskelighed fra den mand.

Vor Micauwber bliver af Københavns amtsråd bedømt som uberegnelig.

Samme amtsråd anbefaler trafikministeren, der så gerne vil klippe, snart at klippe den efterhånden tyndslidte tråd over, som han selv hænger i.

De go'e gamle dage

Det var på den tid, der endnu ikke var toiletter i togene. En ældre mand spurgte togbetjenten, om der var tid til at benytte stationens WC.

- Nej, det er der ikke min gode mand, De må vente til vi kommer til Brønderslev, der er lidt længere ophold.

Efter normal holdetid i Brønderslev, kunne stationsbestyreren ikke forstå, hvorfor toget ikke kørte, når han havde givet afgang flere gange. Han gik derfor ud til lokoføreren og spurgte, hvorfor de ikke kørte?

- Det ka' jeg skutte før ham, der sidder der midt i sporet er færdig!

Billet til Vandet

Gdr Skov erindrings, at medens han gjorde tjeneste på Nørresundby station, kom der en dag en mand og forlangte en billet til Vandet. Det var ved sommertide, hvor der kørte såkaldte bade-tog på Hirtshalsbanen.

- Ja, men til hvilken station?

- Til Vandet!

- Ja, men til Løkken eller Lønstrup?

- Nej, til Vandet i Thy naturligvis!

Fra spor sex

Gravide kvinder kan ikke få rejse-sygeforsikring, og det gule sygekassekort dækker heller ikke.

Terrorbalance herhjemme

er vel efterhånden ved at være i orden - alt eftersom vi nærmer os Fællesmarkedets største forhold. Sidst har man bemærket en fusion (udhældning) fra de to kendteste kidnækkergrupper, der nu skulle stå enige og godt rustede. Tidsskriftet »Slamslugeren« (organ for disse virksomheder) har opnået et interview med en af lederne i dette Société anonyme.

- Lægger De snart ud?

- Lægger ud, lægger ud? - Vi har forlængst udlagt de fornødne redskaber, både ruser, doner og sakse!

- Oppe ved »Skiveren« - måske?

- Hæh, hæh - nej - ham er der ingen, der sætter pris på - som vi kan godtage. Tro dog ikke vi mangler objekter. Contraobjekter kniber det derimod mere med - vi kan ikke tuske med fanger!

- Vofforikkedet?

- Ligetil - danske fanger er ikke til at slæbe ud af spjældene - der er for barsk uden for!

- Er Mogens Fog et objekt eller - et contra -?

- De gør grin med det, og det er unødigt på Frue Plads!

- Hvad mener De om Mellem- og Sydamerika?

- At diktatorernes orden er revnen-de ligegyldig!

Samarbejdsiver

- Må jeg - inden jeg forlader podiet - takke Dem, min herre, fordi De så trofast har holdt ud og hørt mit indlæg til ende!

- Sandelig ingen årsag - bare De nu også vil være tapper og høre på mig,

så skandalen undgås, at mødet aflyses. Jeg er Deres modkandidat, men altså stemt for et vist samarbejde.

Kreditorer

To herrer sad i en 1. kl. kupé, og den ene beklagede sig over sine vanskelige økonomiske forhold. Meget naturligt bliver han spurgt om hvorfor han så rejser på 1. kl.

- Det er jeg skam nødt til, for mine kreditorer sidder inde på 2. klasse!

Og så har vi en efterlysning!

- Ja, lille Anna - din farfar er gået bort!

- Ih, dog - i nedtrykt sindstilstand - så skal vi rigtignok høre efter i radioen!

Hold tåre op at trille!

- Åh, nej - jeg har egentlig slet ikke råd til alle de indsamlinger, der startes, men når jeg hører om verdens elendighed, fælder jeg så mange tårer at - jeg lukker pungen op!

- Ja - den fine pung - af krokodille-skind!

En pappenheimer

- Du deltog ikke i jubilæumsfesten?

- Var desværre forhindret!

- Det var kedeligt!

- Gudskelov at jeg da ikke kom!

Smæk for skillingen

- Joh, der var slag i valsen i mine drengår. Vi fik tørre tærsk morgen, middag og aften - af far, af mor, af skolelæreren og lærermesteren!

- Såh! - og hos hvem gjorde de så mest ondt?

- Jah! - Det var vel egentlig nok hos mig selv!

Antihumørsprederen

- Nu er det bestemt sidste gang, jeg kommer efter de penge - at De ved det!

- Åh, gudseklov! - Deres besøg var også efterhånden ved at blive lidt ensformige og dermed trættende.

Afskeds-reception

- Jamen - tak for alle de kønne ord - og d'herrer får såmænd også nok snart en anden stationsforstander til at erstatte mig!

- Det gør vi vel nok, men sagen er jo den, at de efterhånden bliver ringere og ringere!

og så var der -

ham der kom hjem fra ferie og var så brun som en toiletforpagter.

Struer

Forkort rejsen med en lommeroman fra ...

ØSTERGADES KIOSK

ved Jørgen Jensen

Østergade 33 - Struer - Tlf. 85 05 05

Aviser - uge- og månedsblade

Aut. tipsforhandler

VEEDOL Servicestation

ved mekaniker Erik Christensen

Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60

benzin - olie - vask - autoudstyr

quick-service samt småreparationer udføres

Spec.: Hjulafbalancering og autotest på moderne apparatur

TANDLÆGE

FINN GINNERUP

Vestergade 4 . Struer

Telefon 85 16 51

Tag brød med hjem til kaffen fra ...

LINDEROTHS BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer

Telefon 85 03 08

1. kl.s lækkert brød og kager

Spec.: Sukkerfri bagværk

Vi mødes og spiser på

CARLSENS HOTEL

Østergade 54 . Struer . Tlf. 85 00 45

vis-a-vis banegården

Stedet for moderne hårpleje ...

ELITE SALONEN

ved Gunhild Jensen

Søndergade 30 . Struer . Tlf. 85 01 77

Alt i sidste nye frisurer

1. kl.s behandling udføres

Vask selv - eller lad os ...

STRUER MØNTVASK

Enggade 6 . Struer . Tlf. 85 18 62

Indlevering: hver formiddag eller efter aftale - afhentet samme dag

Våd vask: kr. 1,25 pr. kg

Tør vask: kr. 1,50 pr. kg

(ved vask af mindst 4 kg)

Det store udvalg i LEGETØJ, GAVE- samt HOBBYARTIKLER - så ...

GAVEBODEN

ved Laura Christensen

Østergade 31 . Struer . Tlf. 85 09 22

PETIT GRILL

Vestergade 36 . Struer . Tlf. 85 02 17

Grillkylling - forårsruller - fiskefilet -

bøfsandwich - grillpølser - hot-dogs -

pommes frites - sodavand samt is

Bøgerne kan De se

uden forbindende i

GIMSING BOGHANDEL

ved M. Lundsgaard

G-Centret . Struer . Tlf. 85 12 70

Stort udvalg i papir- og kontorartikler

GIMSING ISENKRAM

ved Poul Olesen

G-Centret . Struer . Tlf. 85 16 35

Glas - porcelæn - isenkram

værktøj - gaveartikler

Holstebro

Stedet for moderne hårpleje ...

LADY salonen

ved Ilse Hansen

Nørregade 42 . Holstebro . Tlf. 42 12 98

1. kl.s individuel behandling udføres

Alt til LAMPESKÆRME

VÆVESTUEN

Lilly E. Jensen

Østergade 36 . Holstebro . Tlf. 42 37 07

Vestjyllands største udvalg

i stativer samt tilbehør

EN SJOV FISK - næ - men

EN FRISK FISK - vil De altid finde

i den nye fiskeforretning

BROTORVETS

FISKEFORRETNING

Telefon 42 25 30 . Holstebro

Skive

MILJØ MØBLER

Glashuset . Østertorv . Skive . Tlf. 3636

Det store udvalg i kvalitetsmøbler

for moderne nutidshjem

Viborg

Dag og nat - ring til ...

MINI CAB

62 45 00

Lissie og Jens Kr. Nielsen

Spurvevej 5 . Viborg

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved L. Høeg

Rughavevej . Viborg . Tlf. 62 63 25

benzin . olie . vask . smøring . autoudstyr

Quick-service udføres

Ind til ...

ESSO service station

ved H. J. Schaarup

Kirkebækvej 41 . Viborg . Tlf. 62 53 20

benzin - olie - vask - smøring

quick-service

Husk selvbetjeningstanke:

Spar 3 øre pr. liter

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF Service

ved Kaj Aage Jensen

Vestørvangsvej . Viborg . Tlf. 62 49 45

Benzin - olie - vask - smøring

autoudstyr - Quick-service udføres

SKRÆDDER ARNE LASSEN

LI. Sct. Hansgade 13¹ . Viborg

(indgang i porten)

Telefon 62 15 18

Alt indenfor dame- og herreskrædderi samt uniformer

udføres i 1. kl.s forarbejdning

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved Evald Hansen

Århusvej . Viborg . Tlf. 62 52 57

Benzin - olie - vask - smøring

autoudstyr - quick service udføres

Bjerringbro

KIRSTINE JENSEN

TANDTEKNIK

Storegade 2 . Bjerringbro

Telefon 68 12 47

Højt drejningsmoment er vigtigere end mange hk. Volvo's motorer har begge dele.

I Grønland holder bilerne gennemsnitlig 2 til 3 år. En af de ældste personbiler deroppe blev købt i 1958. Det er en Volvo.

I Volvo's motorer er drejningsmomentet højt. Derfor er sejtrækningsniveauet stort. Det er det, der betyder noget. De kan køre langsomt i højt gear, alligevel accelerere hurtigt. Sikker. Og De kan køre hurtigt i lavt gear. Stærkt. Højt drejningsmoment øger også motorens holdbarhed og levetid. Det gi'r fornuftig brugsøkonomi.

Sikkerhed. De to kredse i Volvo's bremsesystem er triangeldelte. Hver kreds går til begge forhjul og et af baghjulene. Skulle den ene kreds få en læk, mister De kun bremseeffekt på ét baghjul. De vil altså altid bremse på begge forhjul, hvor belastningen er størst. Og altid bevare ca. 80% af den totale bremseeffekt. Sådan et bremsesystem skaber tryghed.

Komfort. I en Volvo er der god ben- og albu-plads. Forsæderne har

talrige indstillingsmuligheder. Op, ned. Frem, tilbage. Sædets og ryglænets hældning kan justeres. Lændestøtten er trinløs regulerbar. Ryglænet er højt og har indstillelige nakkebeskyttere. Sædet er dybt og bredt. Skålformet, blødt. Alligevel hårdt nok til at gi' god sidestøtte. Volvo's komfort forener det praktiske med det behagelige.

Holdbarhed. Volvo's rustbeskyttelse holder lige så længe som resten af vognen. Hver komponent rustbeskyttes for endelig samling af vognen. Særligt udsatte karrosseridele varmgalvaniseres. Og hver eneste Volvo gennemgår en fuldstændig undervognsbehandling allerede på fabrikken. Lakken er i fem lag. Bundsolid. Som rustbeskyttelse betragtet lægger den adskillige år til Volvo's levetid. Og penge til brugtogs-værdien.

Volvo's '71-program. Volvo 142 (2-dørs) standard, 90 hk. de Luxe, 90 eller 105 hk. Volvo 144 (4-dørs) standard, 90 hk. de Luxe, 90 eller 105 hk. Volvo 145 Herregårdsvogn standard, 90 hk. de Luxe, 90 eller 105 hk. Volvo 145 Expres, med eller uden blændede sideruder, 90 hk. Volvo 142 Grand Luxe (2-dørs),

130 hk., elektronisk styret brændstofindsprøjtning. Volvo 1800 E, 130 hk., elektronisk styret brændstofindsprøjtning. Gearkasse med remote control. Volvo 164 (4-dørs), 145 hk., manuelt gear med eller uden elektrisk overgear, alternativt automatgear.

VOLVO